

STRATEGIE ROZVOJE KULTURY A KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE NA OBDOBÍ 2023–2035

SHRNUTÍ ANALYTICKÉ FÁZE

Září 2021 – Leden 2022

Dne 20. ledna 2022

Analytická fáze probíhala od září 2021 do začátku ledna 2022, během ní byl proveden rozsáhlý sběr dat z mnoha zdrojů, několik výzkumů (některé ve spolupráci s dalšími subjekty), participativní workshop s více než 50 účastníky a desítky řízených rozhovorů s kulturními aktéry, politiky, klíčovými úředníky a dalšími zainteresovanými osobami. Výstupem je 7 dílčích analýz a reportů, jejichž hlavní závěry a SWOT analýzy shrnujeme v tomto dokumentu.

Analýzy a další výstupy analytické fáze slouží jako podklad pro následnou návrhovou fázi tvorby strategie, během které bude ve spolupráci s kulturní obcí navržena vize, dále strategické cíle a konkrétní opatření. Poté bude nastaven systém implementace a akční plán na nejbližší roky platnosti strategie.

V případě jakýchkoli dotazů k tvorbě strategie jsme vám plně k dispozici.

Tereza Raabová, Tereza Jetelová, Ondřej Špaček

KROKEM s.r.o., KREIA group

Obsah studie:

Úvod, harmonogram projektu.....	3
1. ANALYTICKÁ ČÁST.....	5
1.1 Základní socio-ekonomické podmínky pro rozvoj kultury a kreativních odvětví ve městě Č. Budějovice.....	7
1.2 Analýza relevantních strategických dokumentů.....	12
1.3 Analýza řízení a financování kultury ze strany města.....	16
1.4 Mapování kulturních a kreativních odvětví v ORP České Budějovice.....	23
1.5 Analýza aktuálních kulturních aktérů a kulturní infrastruktury Pravidelné kulturní akce ve městě Památková péče a kulturní dědictví Vzdělávací instituce v oblasti kultury.....	28
1.6 Workshop k analytické části Strategie rozvoje kultury a kreativních průmyslů města České Budějovice.....	37
1.7 Výzkum mezi kulturními aktéry a dalšími zainteresovanými osobami.....	42
2. NÁVRHOVÁ ČÁST (ouvertura).....	47
3. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST (ouvertura).....	49
Nejdůležitější zdroje a prameny.....	52

Úvod

Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví města České Budějovice je základním městským rozvojovým dokumentem pro oblast kultury a kreativity. Jedná se o první strategický dokument tohoto druhu – do dnešní doby statutární město České Budějovice nedisponovalo žádnou ucelenou koncepcí či strategií rozvoje kultury ani kreativních odvětví.

Cílem tohoto nového dokumentu je ve spolupráci s klíčovými partnery vytvořit návrh celkové vize rozvoje kultury ve městě České Budějovice. Dále pak stanovit podmínky vedoucí ke zlepšování stávající nabídky pro obyvatele a návštěvníky města.

Strategie by měla obsahovat dlouhodobá řešení, která budou udržitelná i s ohledem na financování z veřejných rozpočtů a jsou založena na principu podpory diverzity kulturní nabídky v Českých Budějovicích. Materiál by měl svým vznikem podpořit koncepční přístup v oblasti kultury navazující na strategické plánování měst, a také kandidaturu na titul Evropské hlavní město kultury 2028 (dále též jen „EHMK“).

PROČ STRATEGIE VZNIKÁ? JAKÉ JSOU JEJÍ CÍLE?

- Analyzovat stav a podmínky fungování kultury na úrovni města a navrhnout opatření pro jejich zlepšení, za účelem zajištění udržitelného rozvoje kultury a kulturních a kreativních průmyslů.
- Definovat roli kultury v rámci strategického směřování statutárního města České Budějovice.
- Stanovit roli města v oblasti kultury a umění a zapojení dalších institucí a aktérů.
- Zdokonalit koncepci systému správy a podpory kultury (posílit orientaci na strategické řízení a monitoring), zefektivnit grantové řízení, přinést inovativní (neekonomické) přístupy v podpoře kultury.
- Připravit sdílenou vizi rozvoje kulturně-kreativního kapitálu města, která přispívá k řešení současných socio-ekonomických problémů a větší konkurenceschopnosti města (braindrain, atraktivita lokality ap.).
- Vymezit role městských organizací v kultuře zřizovaných statutárním městem České Budějovice.

Zpracovávaná strategie odpovídá doporučené struktuře a metodickému postupu pro tvorbu strategických dokumentů v ČR (Metodika přípravy veřejných strategií. MMR, 2018.).

Harmonogram projektu

Harmonogram projektu odpovídá zadání zadavatele. Celá strategie by měla být zpracována do konce dubna 2022 tak, aby do konce června 2022 byla schválena orgány města a město mohlo v září 2022 podat přihlášku na titul Evropské hlavní město kultury (EHMK).

		IX / 2021	X / 2021	XI / 2021	XII / 2021	I / 2022	II / 2022	III / 2022	IV / 2022	V / 2022
Analytická část	Zmapování situace ve městě – analýzy dokumentů a dat, příprava a realizace rozhovorů									
	Zpracování součástí analytické části koncepce									
	SWOT analýzy, shrnutí a závěry analytické fáze									
Návrhová část	Stanovení vize a cílů koncepce									
	Rozpracování priorit / tematických okruhů včetně opatření									
	Nastavení indikátorů									
Implementace	Implementace									
	Zásobník námětů									
	Akční plán									
EHMK	Pomoc s podklady pro přihlášku na titul EHMK									
Výzkum image	Výzkum image města									

1. ANALYTICKÁ ČÁST

Úvod k analytické části Strategie

Tato kapitola obsahuje shrnutí analytické fáze a dílčích analýz zpracovaných v rámci tvorby Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví města České Budějovice na období 2023–2035.

Analytická fáze probíhala od září 2021 do začátku ledna 2022, během ní bylo realizováno:

- **sběr dat z mnoha zdrojů** (Český statistický úřad, Monitor státní pokladny, Ministerstvo kultury ČR, dokumenty Magistrátu statutárního města České Budějovice, KÚ Jihočeského kraje, destinačních organizací aj., webové stránky kulturních aktérů ve městě, jiných měst ČR, dřívější práce a zkušenosti zpracovatele ap.)
- **desítky řízených rozhovorů** s kulturními aktéry, politiky, klíčovými úředníky a dalšími zainteresovanými osobami,
- **participativní workshop** s více než 50 účastníky živě i online (26. listopadu 2021 v Jihočeském divadle a online),
- **několik výzkumů** (některé ve spolupráci s dalšími subjekty) – Výzkum mezi kulturními aktéry a zainteresovanými osobami, Výzkum mezi obyvateli města dle kvótního výběru, Výzkum image aj.
- k procesu tvorby Strategie byl také **vytvořen web** na adrese www.kultura-cb.cz. Web slouží k informování odborné veřejnosti o Strategii, participativních setkáních a možnostech zapojit se, stejně jako k publikování dílčích i finálních výstupů.

Mezi výstupy analytické fáze patří následující dílčí analýzy a reporty, shrnuté v tomto dokumentu:

1. Základní socio-ekonomické podmínky pro rozvoj kultury a kreativních odvětví ve městě České Budějovice
2. Analýza relevantních strategických dokumentů
3. Analýza řízení a financování kultury ze strany města
4. Mapování kulturních a kreativních odvětví v ORP České Budějovice
5. Analýza aktuálních kulturních aktérů a kulturní infrastruktury
Pravidelné kulturní akce ve městě
Památková péče a kulturní dědictví
Vzdělávací instituce v oblasti kultury
6. Workshop k analytické části Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví města České Budějovice
7. Výzkum mezi kulturními aktéry a dalšími zainteresovanými osobami

Všechny dokumenty budou zveřejněny na webu Strategie (www.kultura-cb.cz). Jejich hlavní závěry a SWOT analýzy shrneme na dalších stranách.

1.1 Základní socio-ekonomické podmínky pro rozvoj kultury a kreativních odvětví ve městě České Budějovice

Socio-ekonomické podmínky v Českých Budějovicích

Tato dílčí analýza se věnuje stručně

- historii a kontextu rozvoje města,
- demografickému a sociálnímu vývoji obyvatel města,
- vzdělávání ve městě obecně i z pohledu kulturních oborů,
- ekonomickému vývoji a podílu podniků zařazených v odvětví kultury,
- cestovnímu ruchu na území města a kraje,
- základnímu nastavení řízení kultury z pohledu města a výdajům města na kulturu,
- kulturní vybavenosti a návštěvnosti hlavních kulturních organizací ve městě.

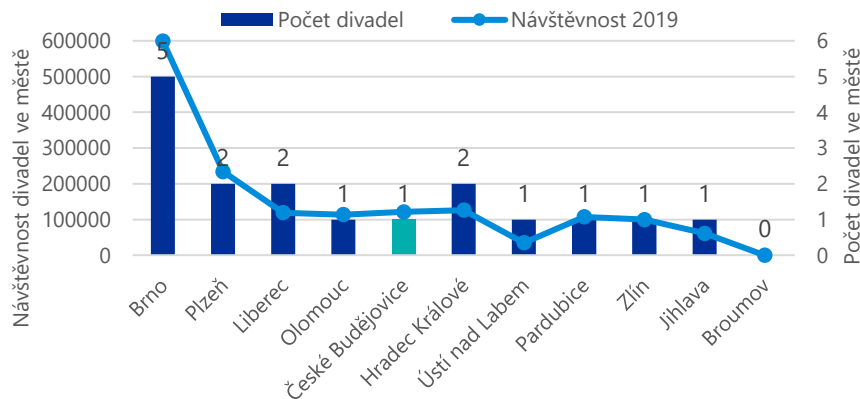
Většina dat je uvedena také ve **srovnání s dalšími městy**, a to krajskými městy podobné velikosti a městy, které také kandidují na titul Evropského hlavního města kultury.

Na další straně je uvedena část analýzy – vybavenost města a návštěvnost vybraných kulturních organizací ve městě.

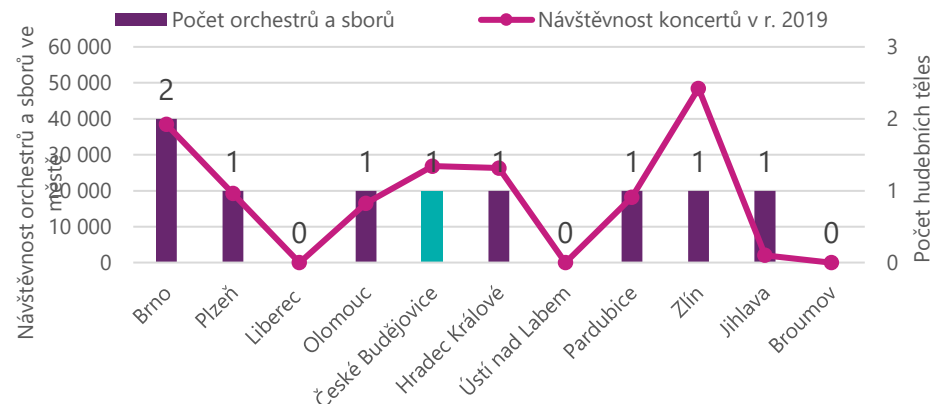
Vybavenost města a návštěvnost kulturních organizací

Vybavenost města divadly, orchestry a knihovnami je relativně srovnatelná s jinými městy. **Návštěvnost Jihočeského divadla a Jihočeské filharmonie je nadprůměrná** v rámci srovnávaných měst a jejich divadel a orchestrů. **Návštěvnost knihoven je také dobrá, přestože je zde méně poboček.**

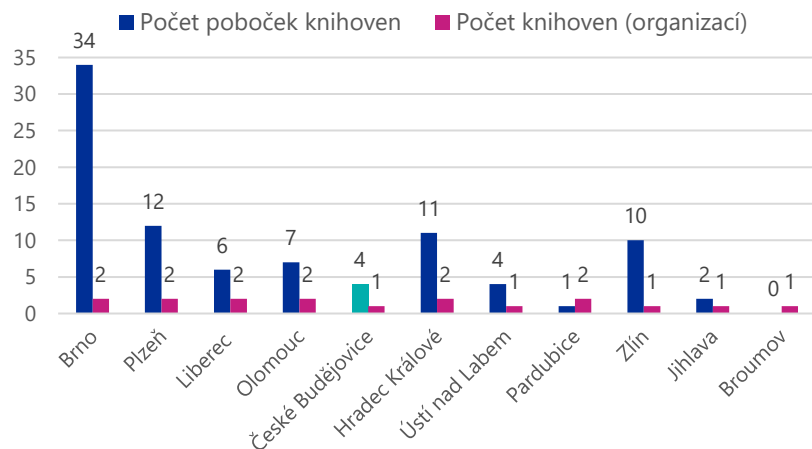
Počet divadel, která uvádí nad 30 000 diváků

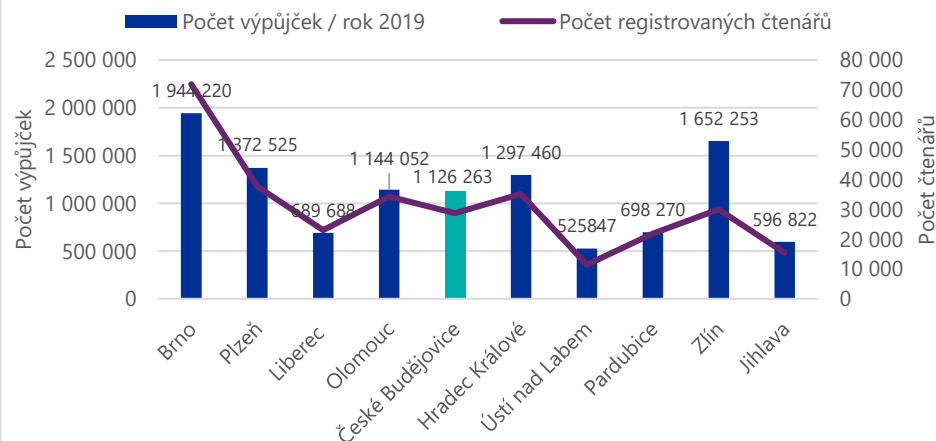
Počet profesionálních orchestrů a sborů a návštěvnost

Počet knihoven a počet poboček

Počet výpůjček a registrovaných čtenářů

Zdroj: NIPOS, Statistika kultury 2019.

Socio-ekonomické podmínky pro rozvoj KKO - SWOT

SILNÉ STRÁNKY

- České Budějovice jsou největším městem Jihočeského kraje a jeho hospodářským, správním a kulturním centrem. Blízkost města k hranicím s Rakouskem a Německem se příznivě projevuje v oblasti podnikání a cestovního ruchu, v plánu je dobudovat dálnici.
- Vybavenost města kulturními organizacemi i jejich návštěvnost je srovnatelná s podobně velkými městy v ČR.
- Ve městě je 9 základních uměleckých škol, 1 hudební konzervatoř a nadstandardní počet gymnázií ve srovnání s podobnými městy.
- Podíl nezaměstnaných osob v kraji dosahuje dlouhodobě podprůměrných hodnot. V Č. Budějovicích, přirozeném centru jižních Čech, se koncentruje značná část pracovních příležitostí.
- Výdaje města Č. Budějovice na kulturu mají rostoucí trend.

PŘÍLEŽITOSTI

- Rozvoj kreativních oborů na SŠ a VŠ, které budou doplňovat množství gymnázií, zatraktivní město pro mladé lidi a zabrání odlivu studentů. Současně budou vytvářet potenciál pro vytvoření nových pracovních míst.
- Vznik nových kulturních habů, kreativních center a inovativních firem, které přilákají lidi se vzděláním a pracovními zkušenostmi zpět do Č. Budějovic.
- Důležitá je také edukace široké veřejnosti a „audience development“.
- Vytvoření významného kulturního produktu, který by rozvíjel kreativitu obyvatel a lákal do města návštěvníky.
- Nejnavštěvovanější turistickou oblastí kraje je Českobudějovicko-Hlubocko, kulturní nabídka se jeví v současnosti jako jeden ze stěžejních pilířů pro oživení cestovního ruchu ve městě.

SLABÉ STRÁNKY

- V roce 2020 převažoval počet vystěhovalých nad počtem přistěhovalých. Lidé se stěhovali zejména do okolních obcí nebo do Prahy.
- Značná část studentů dojíždí za vysokoškolským vzděláním do jiných krajů ČR, z důvodu např. nedostatečné nabídky poptávaných studijních oborů, ale i nedostatečného kulturního využití ve městě.
- Č. Budějovice disponují mnoha historickými památkami, přesto zůstávají za dalšími jihočeskými destinacemi, jako je Český Krumlov nebo Hluboká n. V. Návštěvníci se ve městě dlouho nezdržují.
- V současné době chybí kulturní produkt, který by lákal návštěvníky (jak z Jihočeského kraje tak z jiných krajů ČR) za kulturním zážitkem v Českých Budějovicích – např. větší festival, atraktivní organizace ap.
- Řízení kultury ve městě je postaveno především na činnosti OKCR a jedné organizaci (Jihočeské divadlo p.o.), kulturní domy města nejsou efektivně využívány. Kulturní vybavenost zajišťují především organizace kraje.

HROZBY

- Vládní nařízení v důsledku pandemie COVID-19 (uzavření kulturních, restauračních a ubytovacích zařízení) a obava o zdraví mohou vést k trvalému snížení nabídky i poptávky po kultuře a hromadných akcích.
- Odliv mladých lidí za vzděláváním představuje významné riziko nejen pro rozvoj kultury, ale i pro ekonomický a demografický rozvoj města.
- Město zřizuje jen jednu příspěvkovou organizaci, většinu kulturní vybavenosti ve městě zajišťuje Jihočeský kraj. Tento stav městu přináší řadu výhod, ale i rizik.

Socio-ekonomické podmínky pro rozvoj KKO - závěry

➤ Demografie a vzdělávání

Město České Budějovice založil ve 13. století český král Přemysl Otakar II. jako doposud chybějící odpovídající základnu královské moci v jižních Čechách a protiváhu moci Vítkovců (resp. Rožmberků). Nejrychlejší rozvoj kultury a vzdělanosti město zažilo v 19. a 20. století (zavedení koněspřežky, vznik divadla, muzea, DK Metropol, univerzity, vyhlášení památkové rezervace).

Počet obyvatel města je stabilní, statistiky sňatkovosti, rozvodovosti, věkové struktury a vzdělanosti se podstatně neliší od jiných krajských měst v ČR.

Ve městě je situováno 9 základních uměleckých škol s cca 3 000 žáky a 1 hudební konzervatoř s cca 150 žáky. Gymnází je ve městě 7 s téměř 3 000 žáky, což je výrazně více než v jiných krajských městech. Značná část studentů dojíždí za vzděláním do jiných krajů ČR, z pohledu kultury zde tedy chybí nabídka sekundárního a terciárního vzdělávání v kulturních a kreativních oborech.

➤ Ekonomický vývoj a cestovní ruch

V Jihočeském kraji je průměrná mzda pod celorepublikovým průměrem, stejně jako HDP na 1 obyvatele. V okrese České Budějovice je 56 tisíc ekonomických subjektů, z toho 28 tisíc ve městě Č. Budějovice. Budějovice mají srovnatelný počet aktivních ekonomických subjektů (15 tisíc) a podíl subjektů z odvětví kultury (3,1 %) jako podobně velká města.

Cestovní ruch je silnou stránkou města. V roce 2019 město zaznamenalo 404 tisíc přenocování (3. místo v 11 srovnávaných městech a 1. místo ve srovnatelně velkých a menších městech, tj. bez Brna a Plzně), v roce 2020 v časech pandemie přes 183 tis. přenocování (4. místo, těsně za Libercem).

České Budějovice disponují potenciálem v podobě kulturních, přírodních a historických zajímavostí ve městě a okolí, ale tento potenciál se nedaří dostatečně efektivně využít k prodloužení pobytu návštěvníků ve městě a ke zvýšení ekonomického přínosu cestovního ruchu pro město. Kulturní nabídka města se v současnosti víceméně orientuje na návštěvníky z regionu a většina turisticky atraktivních událostí je záležitostí letní sezóny.

➤ Kultura

Město má pro oblast kultury zřízen Odbor kultury a cestovního ruchu, resp. jeho oddělení kultury. Odbor se věnuje především provozu infocentra a zajištění městských akcí ve veřejném prostoru (např. adventní a jiné sezónní trhy na náměstí, Múzy na vodě aj.).

Na rozdíl od většiny srovnatelných měst České Budějovice zřizují jen jedinou příspěvkovou organizaci (Jihočeské divadlo), dalších 5 veřejnoprávních kulturních organizací ve městě zřizuje kraj (muzeum, knihovna, filharmonie, hvězdárna, galerie). Organizační složkou města je Galerie současného umění a architektury v Domě umění na náměstí. Dále město spravuje kino Kotva a Letní kino Háječek s pomocí externích provozovatelů a kulturní domy KD Vltava a KD Slavie, ty jsou však bez servisní kulturní organizace či jiného provozovatele.

Dle Monitoru státní pokladny se výdaje města na kulturu mezi roky 2019 a 2020 zvýšily ze 159 na 186 mil. Kč, což může být dáno řadou faktorů, mj. nutností doplatit podporovaným subjektům ztrátu způsobenou přerušением činnosti z důvodu pandemie, přípravami na rekonstrukci KD Slavie apod.

Vybavenost města divadly, orchestry a knihovnami je relativně srovnatelná s jinými městy. Návštěvnost Jihočeského divadla a Jihočeské filharmonie je nadprůměrná v rámci srovnávaných měst a jejich divadel a orchestrů. Návštěvnost knihoven je také dobrá, přestože je zde málo poboček.

1.2 Analýza strategických dokumentů

Přehled analyzovaných strategických dokumentů

Analýza shrnuje obsah dokumentů, ale především se zaměřuje na to, jak je téma kultury zastoupené ve strategickém plánování veřejné správy. Strategické dokumenty jsou rozděleny do pěti úrovní: Strategické dokumenty města České Budějovice, dokumenty Destinační společnosti Českobudějovicko – Hlubocko, strategické dokumenty na úrovni Jihočeského kraje, dále na úrovni státu a vybrané dokumenty související s kulturou na úrovni Evropské unie.

Statutární město České Budějovice	Jihočeský kraj	Česká republika
Strategický plán města Českých Budějovic 2017–2027	Program rozvoje Jihočeského kraje na období 2021–2027	Strategický rámec Česká republika 2030
Akční plán k Strategickému plánu rozvoje Českých Budějovic pro období 2019–2020	Koncepce rozvoje cestovního ruchu Jihočeského kraje 2015–2020	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích 2021–2025	Koncepce rozvoje cestovního ruchu Jihočeského kraje 2021–2030	Strategie rozvoje kulturních a kreativních odvětví pro roky 2021–2025
Strategie rozvoje cestovního ruchu města České Budějovice 2008–2017	Koncepce rozvoje památkové péče Jihočeského kraje 2021–2025	Státní kulturní politika 2021–2025, Národní plán obnovy
SWOT analýza k rozvoji cestovního ruchu města České Budějovice (2021)	Koncepce rozvoje zřizovaných organizací Jihočeského kraje v oblasti kultury na období 2021–2026	Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030
Destinační společnost Českobudějovicko – Hlubocko, z. s.		Evropská unie
Marketingová strategie destinace Českobudějovicko – Hlubocko, z. s. 2019–2022		Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 16. dubna 2014 o zavedení akce Unie ve prospěch Evropských hlavních měst kultury pro roky 2020–2033
		Nová evropská agenda pro kulturu (2018)
		Creative Europe Programme 2021–2027 (v procesu schvalování)

Strategické dokumenty – SWOT

SILNÉ STRÁNKY

- Strategický plán města České Budějovice zahrnuje řadu opatření zaměřených na kulturu, v současné době probíhá aktualizace akčního plánu.
- Město má zpracován Program regenerace městské památkové rezervace a pravidelně čerpá příspěvek od Ministerstva kultury.
- Jihočeský kraj má zpracovanou Koncepti rozvoje zřizovaných organizací v oblasti kultury, Koncepti rozvoje cestovního ruchu a Koncepti rozvoje památkové péče. Na všechny je možné dobře navazovat.
- Ministerstvo kultury ČR má nově zpracovanou Státní kulturní politiku, Strategii KKP a vytváří pravidla pro čerpání prostředků z Národního plánu obnovy.
- Celkově je kulturní plánování v ČR na vzestupu, lze se inspirovat i strategiemi kultury z jiných měst.

PŘÍLEŽITOSTI

- Zpracování strategie kultury města České Budějovice, které bude navazovat na ostatní zpracované dokumenty města a kraje
- Zpracování strategického dokumentu pro rozvoj cestovního ruchu města České Budějovice, který bude provázán s koncepcí kultury a koncepcemi destinační společnosti, JCCR a Jihočeského kraje
- Zpracování přihlášky na titul Evropského hlavního města kultury pro rok 2028 – jasná profilace města a jeho kandidatury

SLABÉ STRÁNKY

- Řada opatření zaměřených na kulturu se dlouhodobě opakuje v různých strategických dokumentech, přesto dosud nebyla naplněna (např. kulturní akce nadregionálního významu, lepší informovanost a marketing, lepší využití veřejných prostranství, jasná image města aj.).
- Chybí strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu na úrovni města.
- Přes několik předchozích iniciativ město dosud nemá zpracovanou koncepci kultury, ani kvalitní koncepci cestovního ruchu.

HROZBY

- Nedostatečná implementace a evaluace jednotlivých strategických dokumentů a jejich cílů
- Politické spory a neschopnost/nevůle prosadit nové koncepční dokumenty
- Nové dokumenty nebudou dostatečně provázány se stávajícími
- Nedostatek financí pro realizaci stanovených cílů
- Přetrvávající pandemie může ohrozit realizaci a implementaci strategií

Strategické dokumenty – shrnutí a zhodnocení

Strategické dokumenty statutárního města České Budějovice

- Téměř všechny strategické dokumenty města České Budějovice zmiňují problematiku marketingu a propagace města. Jasný a konkrétní image města by podpořil jak cestovní ruch ve městě, tak kulturní život.
- K image města se pojí také možnost pořádání kulturní akce nadregionálního významu, která by se dostala do povědomí veřejnosti jako nedílná součást města. V této souvislosti také dokumenty hovoří o zlepšení marketingu a sjednocení komunikace přes informační portály, kterými město komunikuje směrem k obyvatelům i návštěvníkům.
- Dokumenty zmiňují potřebu investic do volnočasové infrastruktury.
- Dále se také dokumenty zabývají zkvalitněním veřejných prostranství, rozšířením a zlepšením nabídky volnočasových aktivit.

Dokumenty destinační společnosti Českobudějovicko – Hlubocko

- Dokumenty týkající se destinace Českobudějovicko – Hlubocko se opět zabývají problematikou marketingu, nejasné značky města i celé destinace. Zmiňují taktéž potřebu stanovení jasných a měřitelných cílů v rámci této destinace.

Strategické dokumenty Jihočeského kraje

- Kraj sice nemá strategii kultury, avšak její funkci do značné míry plní Koncepce rozvoje zřizovaných organizací v oblasti kultury, která slouží zároveň jako samostatné koncepce jednotlivých zřizovaných organizací. Mnoho dokumentů se na úrovni Jihočeského kraje zabývá podporou a rozvojem cestovního ruchu. Dokumenty se zabývají propojením cestovního ruchu a kultury i kulturního dědictví. Často je ve strategiích řešena otázka rozvoje volnočasových aktivit a vzdělání, podobně jako v dokumentech na úrovni města.

Strategické dokumenty na úrovni státu

- Ministerstvo kultury ČR má nově zpracovanou Státní kulturní politiku, poprvé zpracovalo Strategii kulturních a kreativních odvětví a vytváří pravidla pro čerpání prostředků z Národního plánu obnovy, což je velkou příležitostí pro kulturu i kulturní plánování jako takové. Dokumenty pojmenovávají řadu problémů sektoru a lze na ně navazovat.
- Kulturu se zabývají i další státní dokumenty, které jsou zaměřené na směřování celé země, regionální rozvoj, cestovní ruch apod.

Dokumenty Evropské unie

- Vybrané dokumenty na úrovni Evropské unie hovoří především o zachování a podpoře odvětví kultury. Zabývají se zejména podporou mezinárodní spolupráce a inovací, kladou důraz na kulturu jako nástroj soudržnosti společnosti, sociální inkluze a rozvoje vzdělávání.

1.3 Analýza řízení a financování kultury ze strany města

Analýza řízení a financování

Cílem této analýzy je popsat systém řízení kultury ze strany statutárního města České Budějovice a také zhodnotit systém financování a nástroje podpory kultury, a to jak zřizovaných organizací, tak nezávislé scény.

Obsahem analýzy je

1. Analýza řízení kultury ze strany města Č. Budějovice
 - 1.1 Příspěvková organizace města – Jihočeské divadlo
 - 1.2 Další kulturní subjekty ve správě města
2. Analýza financování kultury ze strany města Č. Budějovice
 - 2.1 Výdaje města na kulturu, rozpočet OKCR
 - 2.2 Dotační program na podporu kultury
 - 2.3 Individuální dotace města
 - 2.4 Další zdroje financování kultury
3. SWOT analýza, závěr

Řízení kultury ze strany města České Budějovice

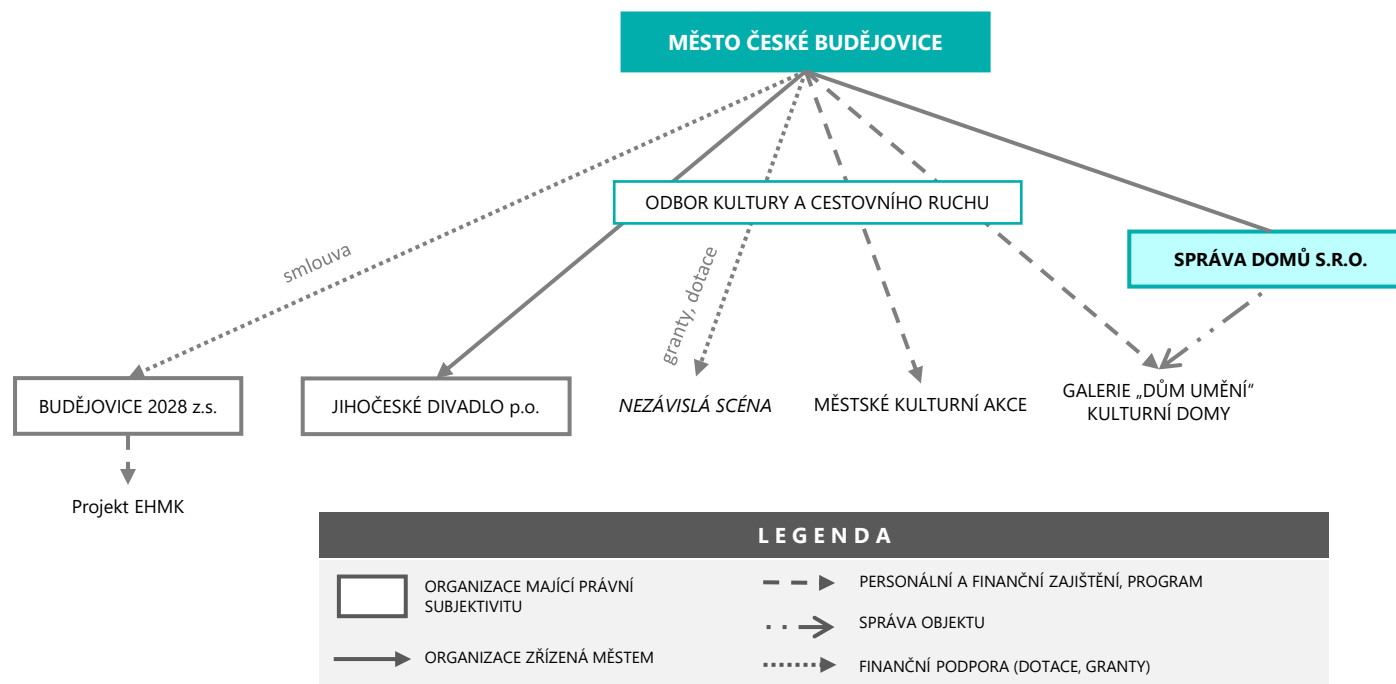
Město České Budějovice zajišťuje nezbytnou agendu v oblasti kultury prostřednictvím **Odboru kultury a cestovního ruchu (dále také OKCR)**. OKCR má 2 oddělení, 14 zaměstnanců a zodpovídá se 2 náměstkům. Zajišťuje mj. městské kulturní akce, podílí se na provozování kulturních domů a galerie v Domě umění, dále pod něj spadá Turistické informační středisko.

Správu kulturních domů a objektů (KD Slavie, KD Vltava, Galerie v Domě umění, Kino Kotva a Letní kino Háječek) zajišťuje městská společnost **Správa domů s.r.o.** Kulturní program v objektech po obsahové části zajišťuje Odbor kultury a cestovního ruchu, nebo pověření provozovatelé.

Město **České Budějovice zřizuje pouze 1 příspěvkovou organizaci** Jihočeské divadlo p.o. (je jí věnovaná samostatná kapitola analýzy). Srovnatelná města přitom zřizují většinou 3 až 9 kulturních organizací, některé ve spolupráci s krajem.

V rámci nezávislé scény působí několik spolků, společností a fyzických osob věnujících se kulturním a kreativním činnostem. Město podporuje nezávislou scénu pomocí dotačních programů – ty jsou administrovány Odborem kultury a cest. ruchu, žádosti jsou hodnoceny Kulturní komisí města.

Pro přípravu kandidatury na titul Evropské hlavní město kultury 2028 a koordinaci kulturního plánování vznikl **spolek Budějovice 2028**, který má s městem smlouvu o poskytování služeb.

Rozpočet Odboru kultury a cestovního ruchu – výdaje

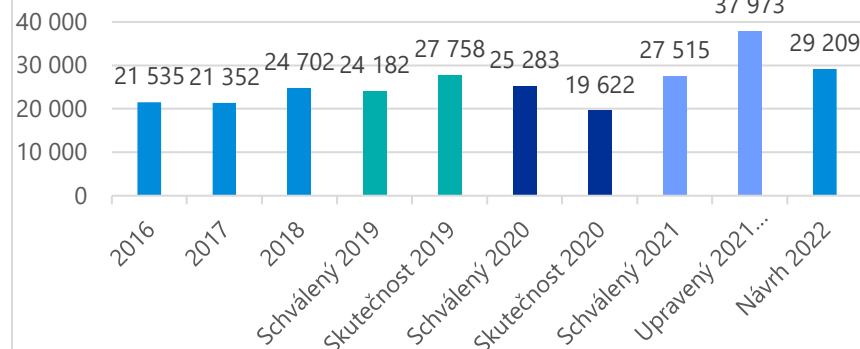
V následujícím grafu jsou uvedené výdaje města České Budějovice na kulturu podle dat odboru kultury a cestovního ruchu a rozpočtů města. Rozpočet OKCR nezahrnuje např. transfer pro Jihočeské divadlo, na druhou stranu zahrnuje řadu dalších položek, které jsou v Monitoru státní pokladny uvedeny v jiných kapitolách mimo kulturu (např. výdaje související s cestovním ruchem a TIC, výdaje za energie kulturních domů apod.).

Výdaje OKCR se pohybují kolem 25–30 mil. Kč ročně.

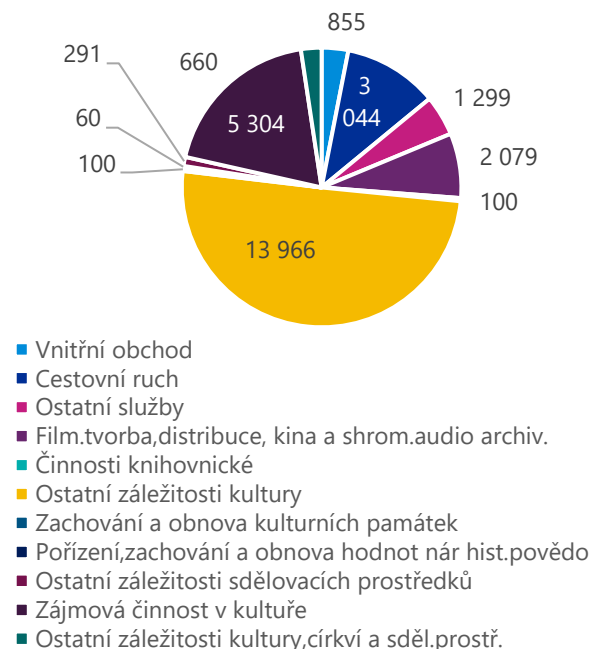
Vybrané pravidelné výdaje OKCR

Vlastní akce produkováné OKCR a související výdaje	7 až 8 mil. Kč
Galerie v Domě umění – skutečný rozpočet města 2019	2 710 000 Kč
Kino Kotva – smlouva o neinvestiční dotaci	1 450 000 Kč
Letní kino Háječek – smlouva o neinvestiční dotaci	600 000 Kč
KD Vltava – výdaje související se zajištěním akcí pořádaných odborem v objektu KD Vltava (schválený rozp. 2019, 2020)	770 000 Kč
KD Slavie – služby (tech. zabezp. akcí, propagace), nákup materiálu, drobný majetek (schválený rozp. 2019, 2020)	170 000 Kč
Tištěný měsíčník – kulturní přehled KaM – smlouva	294 000 Kč
Encyklopedie města online (726 tis. Kč na 5 let)	145 200 Kč
CB system – provize prodejcům + propagace systému (schválený rozp. na r. 2019, 2020)	600 000 Kč
Adventní trhy – ART4PROMOTION – smlouva	2 420 000 Kč
Dotační program Kultura (schválený rozpočet 2019)	5 400 000 Kč
Dotační program Cestovní ruch (schválený rozpočet 2019)	1 850 000 Kč

VÝDAJE ROZPOČTU OKCR (v tis. Kč)

SKUTEČNÉ VÝDAJE OKCR 2019 (v tis. Kč)

Analýza řízení a financování kultury – SWOT

SILNÉ STRÁNKY

- Výdaje města na kulturu rostou, po dlouhé době rostou také investice do kulturní infrastruktury (KD Slavie, Dům umění, okolí KD Vltava...).
- Ve městě je zavedena řada kvalitních kulturních akcí s dlouhou tradicí a vysokou návštěvností, většinu z nich město podporuje finančně, některé i vlastní produkcí.
- Jihočeské divadlo slouží dobře jako páteřní síť kultury ve městě, aktivně vstupuje do veřejného prostoru a navazuje spolupráci s nezávislými aktéry a organizacemi kraje. Na provoz divadla plyne většina městských výdajů na kulturu, nicméně divadlo má srovnatelný či nižší rozpočet jako jiná vícesouborová divadla a má vyšší soběstačnost.
- Město pravidelně vyhlašuje dotační program pro kulturu, nově byl vyhlášen program pro víceleté granty a pro kulturní projekty v rámci kandidatury na EHMK. Kromě toho lze najít příležitosti v dalších dotačních programech města (zejm. na podporu cestovního ruchu, životního prostředí, sociální péče aj.).
- Zvyšuje se zájem kulturní obce i široké veřejnosti o kulturu ve městě.
- Většinu kulturních „kamenných“ organizací ve městě financuje Jihočeský kraj, čímž městu šetří peníze a poskytuje kulturní vybavenost a pracovní místa pro obyvatele města.

SLABÉ STRÁNKY

- Nesystémové nastavení organizace řízení kultury ve městě, OKCR podléhá dvěma různým náměstkům, v některých oblastech se překrývá činnost OKCR a dalších subjektů (jiné odbory, destinační organizace aj.).
- Spravované městské organizace a kulturní domy jsou řízeny v různých pracovně-právních režimech, což se jeví jako nekoncepční a neefektivní.
- Spolupráce městských organizací a subjektů navzájem je na poměrně nízké úrovni, stejně jako jejich spolupráce s nezávislými subjekty a organizacemi Jihočeského kraje.
- Odbor kultury a cestovního ruchu se zabývá především zajištěním kulturních akcí a provozem TIC, nemá kapacitu na strategické řízení kultury, aktivní komunikaci s kulturními aktéry, zjišťování jejich potřeb, příp. kandidaturu na EHMK a další důležitou agendu kulturní politiky města.
- Většina financí na kulturu směřuje do Jihočeského divadla. To je sice podobné i v jiných městech, České Budějovice však neumí potenciál své organizace dostatečně využít.
- V Budějovicích chybí dostatečně silná profesionální nezávislá scéna jako protiváha zřizovaným organizacím.
- Město dostatečně nevyužívá potenciál Jihočeského divadla.
- Dotační programy trpí nízkou alokací finančních prostředků a dalšími drobnými nedostatky. Program pro víceleté granty neplní funkci podpory významných akcí, ty jsou podporovány individuálními dotacemi mimo grantový systém. Dotační programy nepodporují profesionalizaci kulturních akétrů (budování kapacit) a investice do technického vybavení a infrastruktury.
- Ve městě chybí kvalitní kulturní infrastruktura nadregionálního významu, což limituje konání větších akcí a hostování velkých souborů z větších měst a zahraničí. Město i soukromí vlastníci kulturních domů dlouhodobě zanedbávali investice do infrastruktury i technického vybavení.

Analýza řízení a financování kultury – SWOT (pokr.)

PŘÍLEŽITOSTI

- Posílení a případně reorganizace odboru kultury ve prospěch strategického plánování a agendy kulturní politiky, lepší koordinace aktivit a řízení městských kulturních organizací
- Lepší systém organizace řízení kultury, včetně městských kulturních domů a zřizovaných organizací/subjektů tak, aby byl lépe využit jejich potenciál, poskytovaly kvalitní kulturní nabídku i zázemí pro spolky a obyvatele města
- Program pro víceleté granty a individuální dotace je potřeba redefinovat tak, aby umožnily transparentní dlouhodobou podporu významných akcí ve městě, které patří do stabilní kulturní nabídky města.
- Investice do kulturní infrastruktury mohou přinést nové příležitosti pro místní kulturní aktéry, ale i možnost otevřít se umělcům a souborům odjinud. Plánování nových budov a prostor by mělo probíhat ve spolupráci města a kraje, případně i státu a soukromých subjektů.
- Nástroje nefinanční podpory kultury (např. zvýhodněné pronájmy prostor, zjednodušený proces záborů veřejných prostranství pro kulturní účely, dny s pozdějším začátkem nočního klidu ap.).
- Vědomé plánování propojení kultury s dalšími oblastmi a obory (cestovní ruch, vzdělávání, životní prostředí, sociální záležitosti a komunitní život, průmysl, veřejný prostor a urbanismus, věda a výzkum aj.).
- Spolupráce s Jihočeským krajem a soukromým sektorem na podpoře kreativního podnikání (např. kreativní vouchery, kreativní centra a dílny, stáže, vzdělávání).
- Kandidatura na titul Evropské hlavní město kultury – příležitost pro nové investiční i měkké projekty, zviditelnění města a jeho kulturních aktérů.
- Změna myšlení tak, aby kultura byla považována za silný ekonomický sektor a práce v kultuře za regulérní zaměstnání.

HROZBY

- Nedostatečné řízení a koordinace kulturních organizací, nedostatečné vytváření podmínek pro rozvoj městských organizací i nezávislé scény
- Nedostatek financí a politické vůle na realizaci investičních i „měkkých“ projektů a na potřebnou podporu kultury
- Politické spory a neschopnost prosadit rozvojové projekty a konstruktivně spolupracovat s krajem, státem i soukromým sektorem
- Nevyužitý potenciál Jihočeského divadla (limitem je zejména nedostatečná infrastruktura a krátká zimní sezóna)
- Celkový stav kulturní infrastruktury, který brání rozvoji městských organizací i nezávislých aktérů ve městě, a tím i celému rozvoji města
- Riziko trvalého odchodu mladých lidí za vzděláním a prací (nejen v kultuře) mimo město. Lidé kulturního zaměření se po odchodu z ČB nebudou vracet zpět, např. z důvodu nedostatečného profesního uplatnění v kultuře, nedostatečné nabídky kulturního vyžití apod.

Analýza řízení a financování kultury – závěr

- V rámci Magistrátu statutárního města České Budějovice je oblast kultury v gesci Odboru kultury a cestovního ruchu. Odbor má dvě oddělení, 14 zaměstnanců a zodpovídá se dvěma náměstkům primátora. V širším pojetí kultura, kulturní dědictví a cestovní ruch vstupují do agend 4 náměstků.
- **Odbor kultury a cestovního ruchu** zajišťuje řadu kulturních akcí, dále administruje grantové programy pro kulturu a cestovní ruch, zajišťuje provoz informačního centra a další agendy. **Odbor však nemá kapacitu na strategické plánování a řízení celého ekosystému kulturního prostředí, což je stěžejní činnost města, obzvláště v době kandidatury na Evropské hlavní město kultury.** Do řízení kultury dnes ve městě zasahují i další subjekty, (Budějovice 2028 z.s., Správa domů s.r.o., Kulturní komise – poradní orgán města) nebo přímo náměstek primátora pro oblast kultury.
- Město zřizuje pouze jednu příspěvkovou organizaci v oblasti kultury (Jihočeské divadlo), dále spravuje dva kulturní domy (Slavie a Vltava), galerii v Domě umění (na základě příkazní smlouvy), kino Kotva a letní kino Háječek (obě kina díky smluvním provozovatelům). **Kulturní organizace města jsou provozovány v různých režimech, jednotlivé subjekty, osoby a organizace často nejsou provázané, nemají jasně danou právní subjektivitu, systém řízení a dlouhodobého plánování. Řízení kultury se jeví jako nepřehledné a nesystémové.**
- Z hlediska rozpočtové kapitoly Kultura město vydává srovnatelné výdaje na kulturu jako podobná města, většina výdajů plyne na **Jihočeské divadlo** (cca 130 mil. Kč), což je srovnatelné s jinými městy zřizujícími vícesouborové divadlo. Jihočeské divadlo má na vysoký počet souborů a dvousezónní provoz relativně nízký rozpočet a vysokou soběstačnost oproti jiným divadlům v ČR. Je však finančně závislé na scéně v Č. Krumlově a jeho potenciál v Budějovicích není využitý, zejména kvůli nedostatečné infrastruktuře. Divadlo navíc nemá adekvátního partnera, ani protiváhu v jiných profesionálních kulturních organizacích podporovaných městem.
- **Odbor kultury a cestovního ruchu hospodaří s rozpočtem kolem 30 milionů Kč.** Z toho 7 až 8 mil. Kč odbor využívá na akce ve vlastní produkci, dále řadu akcí zajišťuje ve spolupráci s externími subjekty, kterým platí za služby (např. adventní trhy). Další výdaje představují např. akce v kulturních domech Vltava a Slavie, CB systém, platby provozovatelům městských kulturních objektů (Galerie v Domě umění, Kino Kotva, Letní kino Háječek) aj. Významnou část rozpočtu OKCR zaujímají dotační programy na podporu kultury a na podporu cestovního ruchu.
- **Dotační programy na podporu kultury** jsou nyní vyhlášeny pro jednoletou podporu (6 mil. Kč na rok 2022) a pro víceletou podporu (3,9 mil. Kč na roky 2022-2023), nově přibude ještě program na projekty Evropského hlavního města kultury (1,5 mil. Kč na rok 2022). Dotační program pro jednoleté dotace je v základu dobře nastavený, přesto je možné jej dále zlepšovat tak, aby **město vytvářelo podmínky pro rozvoj a profesionalizaci nezávislé kulturní scény.**
- **Program víceletých grantů a individuální dotace je potřeba redefinovat** tak, aby pro stále významné akce a organizace byla zajištěna dlouhodobá stabilita, a přitom by musely podstupovat víceletou grantovou soutěž a její pravidla, včetně splnění bodových kritérií atd.
- Investice do kulturní infrastruktury byly dlouhou dobu zanedbávané. Situace se pomalu zlepšuje, přesto jde o jednu z hlavních překážek rozvoje.
- Důležitým kulturním aktérem ve městě je Jihočeský kraj, který v Č. Budějovicích zřizuje 5 příspěvkových organizací. Ty slouží především obyvatelům Budějovic, naproti tomu „městské“ divadlo má spíše krajskou působnost. Přesto je **spolupráce města a kraje** v oblasti kultury **poměrně slabá.**

Město současným přístupem přichází o potenciál kulturních organizací a budov ve městě, stejně jako o potenciál místních obyvatel.

1.4 Mapování kulturních a kreativních odvětví v ORP České Budějovice

Mapování kulturních a kreativních odvětví v ORP Č. Budějovice

V návaznosti na klíčové cíle Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví města České Budějovice na období 2023–2035 a podkladů pro kandidaturu města České Budějovice na Evropské hlavní město kulturu v roce 2028 (dále jen jako Strategie), byly zmapována kulturní a kreativní odvětví, která představujeme v této analýze. **Kulturní a kreativní odvětví jsou ve vyspělých kulturách považována za silné stránky území, směřující k udržení kreativní třídy v kontextu přítomnosti regionálně významné kulturní infrastruktury v oblasti paměťových institucí a scénických umění, a dalších komerčně orientovaných subjektů činných v oblasti médií, designu a architektury.**

Cílem kvantitativního mapování kulturních a kreativních odvětví („průmyslů“) – dále také KKO nebo KKP – na území správního obvodu ORP České Budějovice je **představit strukturu (počet a zaměstnanost) a prostorové rozmístění subjektů těchto odvětví, a představit základní makroekonomické souvislosti** (obrat a trendy) při zohlednění ekonomických a etnografických prostorových vazeb v území. Následně pak umožnit, na základě identifikovaných klíčových aktérů a popisu jejich struktury, zjištění potřeb těchto subjektů, dopadu jejich činnosti na ekonomiku vymezeného území, popř. města České Budějovice, a v neposlední řadě pak představit cíle a opatření vedoucí k naplnění hlavního cíle strategie, tj. vize rozvoje kulturně-kreativního kapitálu města, která přispívá k řešení současných socio-ekonomických problémů a vyšší konkurenceschopnosti města, včetně definování role kultury v rámci strategického směřování města. Tedy, kvantitativní mapování kulturních a kreativních odvětví odpovídá na otázky: **co jsou kulturní a kreativní odvětví, jaká je jejich struktura, jaké jsou jejich základní ukazatele ekonomické výkonnosti, resp. spotřeby v případě veřejných subjektů, kdo jsou klíčoví aktéři, a jaké jsou současné trendy v tomto odvětví ekonomiky.**

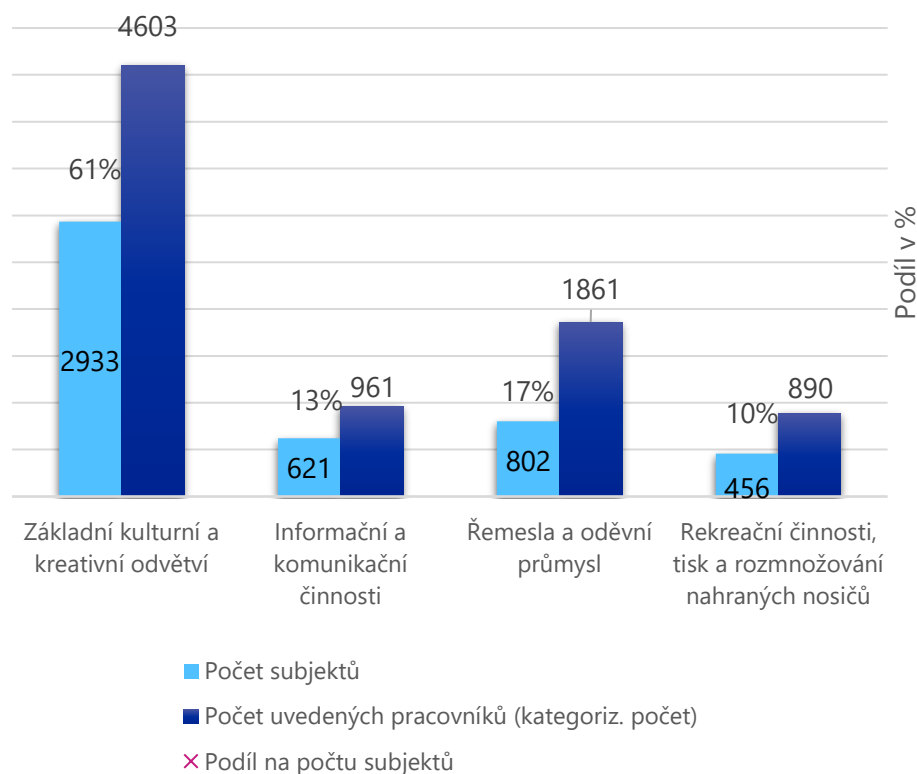
VYSVĚTLENÍ POJMŮ

Terminologicky označujeme všechna analyzovaná odvětví jako „kulturní a kreativní průmysly“ vzhledem k tomu, že analýza je zpracována dle oficiální certifikované Metodiky mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR (IDU, 2016) a výraz „průmysly“ vychází z anglického „industries“, které se dá přeložit jako odvětví i průmysly. Je však nutno zdůraznit, že **do analýzy spadají především jádrové subjekty z řad neziskových kulturních organizací**, kterým výraz „průmysly“ není úplně vlastní. Proto v názvu analýzy i na mnoha jejích místech **používáme také vhodnější termín „odvětví“ než „průmysly“**, obě slova zde mají stejný význam.

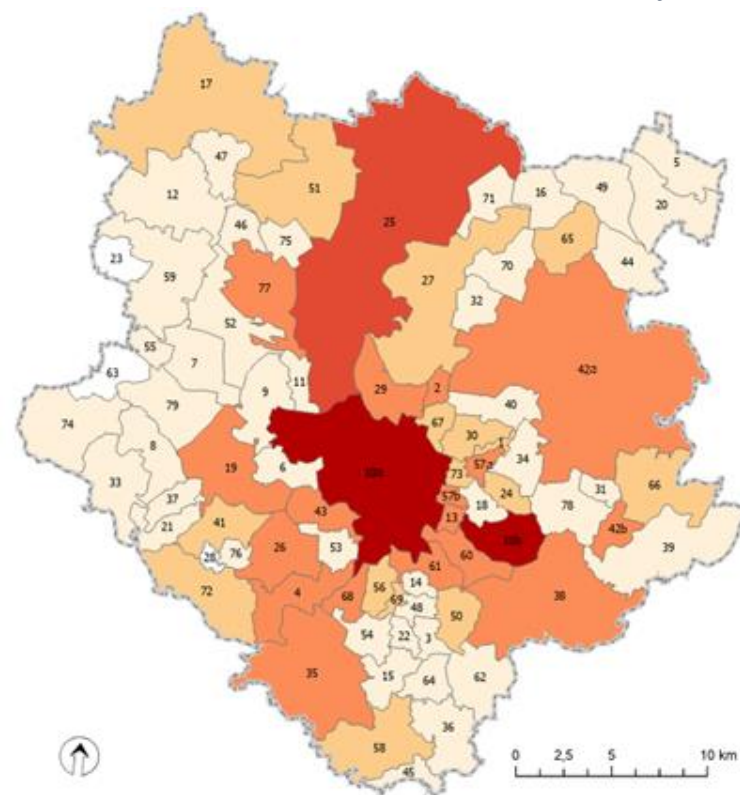
Mapování kulturních a kreativních odvětví v ORP Č. Budějovice

- Na základě analýzy výsledné databáze bylo k září 2021 na vymezeném území zjištěno celkem **4 812 subjektů KKO** ve 4 modulech dle národní metodiky, tj. **10,4 % ekonomických subjektů ORP na území**.
- Z toho 92 % subjektů uvádí dohromady **8 315 pracovníků, tj. cca 8-10 % zaměstnanosti v ORP**.

POČET SUBJEKTŮ V KKP DLE MODULŮ NA ÚZEMÍ OBCÍ V ORP Č. BUDĚJOVICE
K ZÁŘÍ 2021

POČET SUBJEKTŮ V KKP NA ÚZEMÍ OBCÍ V ORP Č. BUDĚJOVICE
K ZÁŘÍ 2021 (čím tmavší, tím více subjektů)

Zdroj: vlastní zpracování na základě RES, ČSÚ září 2021

Mapování kulturních a kreativních odvětví - závěry

Výsledky kvantitativního mapování přinesly poznatky o struktuře a prostorovém rozmístění kulturních a kreativních průmyslů na území správního obvodu s rozšířenou působností ORP České Budějovice. Mají za úkol určit klíčové aktéry této části ekonomiky na vymezeném území a též naznačit základní okruhy jejich problémů, směřujících k přijetí příslušných cílů a opatření na jejich podporu v rámci Strategie. Navíc, mají zároveň napomoci strategickému určení inteligentní specializace území, která bude následně komunikována prostřednictvím brandingu, a měla by být i využita v rámci přihlášky o Evropské hlavní město kultury za využití všech dostupných nástrojů veřejné podpory. Tato se může, v případě komerčních subjektů, opírat například o kreativní vouchery, vedoucí k posílení jejich vazeb, znalostí a výkonnosti na základě spolupráce s ostatními odvětvími místní ekonomiky, či s terciárním vzděláváním – Jihočeskou univerzitou a Vysokou školou technickou a ekonomickou v Českých Budějovicích. Právě kreativní vouchery, které byly na území kraje poprvé vyhlášeny v červenci 2021, a jsou s nimi zkušenosti i z jiných krajů, se mohou stát jedním z prvních nástrojů k posílení inteligentní specializace v KKP na území SO ORP České Budějovice.

Tedy, na základě výsledků této části mapování, je nutné zohlednit, zda strategická odvětví a sektory KKP, která jsou pro dané území jedinečná, disponují potřebnou infrastrukturou (např. oblast kulturního dědictví), rozsahem činností (economy of scope) a velikostí subjektů (economy of scale), na jejichž základě je možné tvořit pozitivní asociace nejen u investorů, ale i u obyvatel ČR a v zahraničí. V tomto ohledu by se neměla opomíjet silná vazba a identifikace s etnografickou příslušností místních obyvatel k oblasti jižních Čech, a to v souvislosti se spojitostí kulturních a kreativních odvětví k cestovnímu ruchu a image Jihočeského kraje u obyvatel ČR.

Ve výsledku se ukazuje za vhodné zvážit veřejnou podporu rozvoji zdrojů místně založené kreativity v Kulturním sektoru při sloučení modulů Základních kulturních a kreativních průmyslů, a Řemesel a oděvního průmyslu dle Žáková et al. (2015b), tj. především odvětví:

- **Kulturního dědictví založeného na rozsáhlé infrastruktuře** (muzea, galerie, a nemovité památky);
- **Scénických umění** (divadla);
- **Uměleckých řemesel** (tradičních v kontextu průmyslového dědictví, využívajících dřevo jako svou základní surovinu, zejména v podobě výroby psacích a kreslících potřeb);
- **Kulturního a uměleckého vzdělávání** (ZUŠ, SŠ);
- **Výtvarných umění** (částečně).

Obtížnější je situace při vymezení ke strategické podpoře těch odvětví, vázaných na vztahy B2B, u sektoru Kulturních průmyslů, a tímto generujících požadované zvýšení či udržení počtu příslušníků kreativní třídy na území správního obvodu, popřípadě v jeho jádrovém území, tvořeném českobudějovickou aglomerací, kdy se na jeho území nenachází žádné významné či jedinečné subjekty, na nichž bylo možné takovouto inteligentní specializaci stavět, a to i vzhledem k jejich celkovému počtu.

Mapování kulturních a kreativních odvětví – závěry (pokr.)

Při zohlednění výše uvedených východisek a předpokladů pro rozvoj B2B orientovaných subjektů v sektoru Kreativních průmyslů se ukazuje **možnost podpory odvětví Architektury**, a to z důvodu přítomnosti značného počtu malých podniků a mikrofirem, včetně navazující kritické masy poptávky v důsledku pokračující rezidenční suburbanizace a tradic lidového stavitelství, především v národopisné oblasti Blat. I přes značný počet OSVČ a mikrofirem se **odvětví Reklamy jeví jako perspektivní** díky možnosti práce z domova, nízkým nákladům na vstup do odvětví, velikosti trhu z důvodu přítomnosti významných regionálních i národních firem, včetně poboček zahraničních – zejména rakouských podniků v různých odvětvích ekonomiky v jádru a zázemí SO OPR, tj. českobudějovické aglomeraci. Všechny tyto předpoklady jsou navíc podpořeny vznikem sdílených pracovních prostor – coworkingů, lokalizovaných v Českých Budějovicích, viz např. Cowo CB, a Pracovna R51. Výše uvedené závěry podporují i výsledky studie Bednář a Danko (2018), které ukazují na rozvoj počtu subjektů v odvětví Architektura a Reklama mezi lety 2004–2018 na území správního obvodu ORP České Budějovice.

Z pohledu ostatních modulů KKP by měl být zařazen do odvětví inteligentní specializace KKP i sektor **Tisk a rozmnožování nahaných nosičů** v rámci modulu Rekreační činnosti, tisk a rozmnožování nahaných nosičů, a to z důvodu přítomnosti významných regionálních zaměstnavatelů, vlastněných jak domácími, tak zahraničními majiteli (Japonsko, Rakousko), a jeho zaměření na tisk reklamních materiálů, štítků atp., souvisejících s odvětvím Reklamy, kde je možno poukázat na synergické efekty propojení obou odvětví ekonomiky.

JÁDROVÁ KULTURNÍ A KREATIVNÍ ODVĚTVÍ

Shrnutím výsledků kvantitativního mapování kulturních a kreativních odvětví na základě údajů z Registru ekonomických subjektů Českého statistického úřadu, při sdružení Modulu 1 – Základní kulturní a kreativní průmysly a Modulu 3 – Řemesla a oděvní průmysl, zahrnujícího do kulturního sektoru i odvětví Uměleckých řemesel, dosahujeme dvou níže uvedených kumulativních součtů, uvedených v tabulkách níže. V tomto ohledu dostáváme celkový součet subjektů jádrových kulturních a kreativních odvětví v hodnotě 3 476, kde je při započtení těch subjektů, které měly uveden kategorizovaný počet pracovníků, zaměstnáno 6 464 osob s obratem činícím 3 898 mil. Kč, kdy je však nutné zdůraznit, že v případě posledních dvou údajů se jedná o dopočty z kategorizovaného počtu zaměstnanců a k tomu příslušných kategorizovaných obrátů. Tudíž, s těmito údaji je nutné nakládat jakožto s kvalifikovanými odhady. Z obou tabulek pak plyne dominantní podíl odvětví Uměleckých řemesel, činících 25 % ve všech třech ukazatelích, a to z důvodu přítomnosti společností produkujících psací a kreslicí potřeby, spojujících vzhledem ke své velikosti úspory z rozsahu a struktury.

Mapování kulturních a kreativních odvětví – jádrová odvětví

Počet subjektů v odvětvích kulturních a kreativních průmyslů dle sektorů na území SO ORP České Budějovice k září 2021 (v součtu modulů Základních kulturních a kreativních průmyslů, a Řemesel a oděvního průmyslu)

Sektor	Odvětví	Počet subjektů	Podíl v %
Kulturní sektor	Kulturní dědictví	5	0,4
	Scénická umění	205	17,0
	Výtvarné umění	184	15,3
	Kulturní a umělecké vzdělávání	10	0,8
	Umělecká řemesla	802	66,5
	Úhrnem	1206	100,0
Kulturní průmysly	Film a video	6	0,7
	Hudba	17	2,1
	Televize a rozhlas	2	0,2
	Knihy a tisk	788	96,9
	Úhrnem	813	100,0
Kreativní průmysly	Architektura	427	24,9
	Reklama	1215	70,8
	Design	74	4,3
	Úhrnem	1716	100,0
Celkem		3735	

Zdroj: vlastní zpracování na základě RES, ČSÚ září 2021

Počet pracovníků a kategorizovaný obrat na základě počtu zaměstnanců v odvětvích kulturních a kreativních průmyslů dle sektorů na území SO ORP České Budějovice k září 2021 (v součtu modulů Základních kulturních a kreativních průmyslů, a Řemesel a oděvního průmyslu)

Sektor	Odvětví	Počet subjektů *	Pracovníci		Obrat	
			Počet	Podíl v %	Obrat v mil. Kč	Podíl v %
Kulturní sektor	Kulturní dědictví	3	300	4,6	309,0	7,9
	Scénická umění	147	619	9,6	285,0	7,3
	Výtvarné umění	171	187	2,9	61,0	1,6
	Kulturní a umělecké vzděl.	9	230	3,6	233,0	6,0
	Umělecká řemesla	778	1861	28,8	1700,0	43,6
	Úhrnem	1108	3197	x	2588,0	x
Kulturní průmysly	Film a video	4	6	0,1	2,0	0,1
	Hudba	16	16	0,2	5,0	0,1
	Televize a rozhlas	1	3	0,1	2,0	0,1
	Knihy a tisk	754	896	13,9	328,0	8,4
	Úhrnem	775	921	x	337,0	x
Kreativní průmysly	Architektura	394	598	9,3	254,0	6,5
	Reklama	1133	1672	25,9	694,0	5,1
	Design	66	76	1,2	25,0	17,8
	Úhrnem	1593	2346	x	973,0	x
Celkem		3476	6464	100,0	3898,0	100,0

Zdroj: vlastní zpracování na základě RES, ČSÚ září 2021

Poznámka: * Subjekty s uvedeným počtem kategorizovaných zaměstnanců.

1.5 Analýza aktuálních kulturních aktérů a kulturní infrastruktury

Pravidelné kulturní akce ve městě
Památková péče a kulturní dědictví
Vzdělávací instituce v oblasti kultury

Analýza kulturních aktérů a kulturní vybavenosti

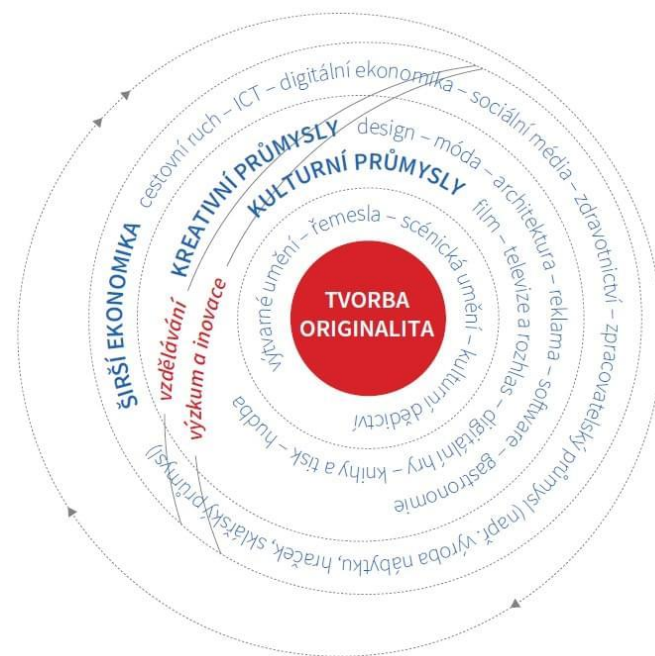
Tato dílčí analýza navazuje na analýzu Mapování kulturních a kreativních odvětví v SO ORP České Budějovice, publikovanou samostatně a paralelně s touto analýzou. Tento dokument je věnován **především aktérům základních kulturních odvětví, kteří jsou významnými tvůrci a hybateli kulturního života ve městě České Budějovice**. Jsme si plně vědomi, že seznam aktérů není, ani nemůže být vyčerpávající, stejně jako faktu, že řada aktérů významných pro město sídlí v okolních obcích mimo území města. Proto je třeba k tomuto dokumentu **přistupovat jako k výběru kulturních aktérů** – organizací, spolků, společností a jiných subjektů, které se ve městě zabývají kulturními a kreativními činnostmi.

Řada z nich je navázaná na kulturní objekty a vytváří tak základní **kulturní infrastrukturu**. Ta je doplněna několika významnými kulturními objekty, které nejsou pevně spojeny se sídlem jednoho či více kulturních aktérů.

Samostatné kapitoly se zabývají **památkovou péčí a kulturním dědictvím** ve městě a dále **vzděláváním** v kulturních a uměleckých oborech.

Ačkoli je tato kapitola zaměřena především na aktéry z oblasti neziskové kultury a umění, je právě tato oblast kultury tím **jádrem, které je naprosto zásadní pro rozvoj kreativity, ekonomické prosperity, veřejného prostoru, vzdělanosti a lidského kulturního a sociálního kapitálu na sledovaném území**.

- Kultura má schopnost zvyšovat kvalitu života ve městě a mít značné spill-over efekty a ekonomické externality.
- Kulturní vyžití ve městě je často důležitým faktorem pro výběr vysoké školy, ale i pro výběr města, kde zakotví mladé rodiny a kde je radost pracovat.
- Díky vyspělému kulturnímu prostředí, existenci jazykově bezbariérových oborů jako je tanec, hudba, akce ve veřejném prostoru apod. se stává město také dobrým cílem pro zahraniční investice a investory.
- Kultura má také schopnost revitalizovat brownfieldy a rozvojová území. Ukazuje na nedostatky ve společnosti i ve veřejném prostoru města, čímž posouvá celé společenství dopředu.

Zdroj: IDU, 2015

Analýza vybraných kulturních aktérů v Českých Budějovicích

Aktéry působící na poli kultury v Českých Budějovicích můžeme rozdělit do 3 sfér: **veřejná** (zřizovatel je město, kraj nebo stát), **komerční** a **nezisková**. **Jihočeský kraj je zřizovatelem 12 příspěvkových organizací v oblasti kultury, z nichž se 5 nachází v Českých Budějovicích** (z Alšovy jihočeské galerie pouze 2 pobočky). Město **České Budějovice zřizuje pouze 1 příspěvkovou organizaci** (Jihočeské divadlo) a v rámci zřizované Správy domů s.r.o. spravuje a pronajímá řadu objektů, které jsou spojeny s kulturním děním (KD Slavie, KD Vltava, Dům umění, Kino Kotva, Letní kino Háječek). V Domě umění sídlí městská galerie, která nemá vlastní subjektivitu. Město České Budějovice pořádá/spolupřádá řadu akcí ve veřejném prostoru.

V rámci nezávislé scény působí řada **spolků, společností a fyzických osob** věnujících se kulturním a kreativním činností.

V následující kapitole jsou představeni vybraní kulturní aktéři ze 3 zmíněných sfér (barevně odlišeno) v rámci jednotlivých oblastí – divadlo a tanec, hudba a hudební kluby, výtvarné umění, muzea a organizace zaměřené na historii a kulturní dědictví, knihovny a literatura, film a kinematografie, mezioborová a multižánrová aktéři a kreativní centra, kulturní průmysl, kreativní průmysly, další aktéři a kulturní domy.

Vybraní významní kulturní aktéři ve městě

VEŘEJNÁ SFÉRA

zřizovatel Statutární město Č. Budějovice

- Jihočeské divadlo p.o.
- (Galerie v Domě umění)
- (Správa domů s.r.o., KD Slavie, KD Vltava, Kino Kotva, Letní kino Háječek)

zřizovatel Jihočeský kraj

- Jihočeská filharmonie p.o.
- Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích p.o.
- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích p.o.
- Hvězdárna a planetárium České Budějovice p.o.
- Alšova Jihočeská Galerie p.o.

NEZISKOVÁ SFÉRA

Výběr z významných spolků ve městě

- Asociace jihočeských audiovizuálních tvůrců z.s.
- BudeSport z.s.
- Budějovický Majáles z.s.
- Divadelní spolek J. K. Tyl České Budějovice
- Highway 61 z.s.
- KREDANCE z.s.
- Spolek Na půl cesty
- Spolek SUD – Studentské univerzitní divadlo
- Světadílna
- Umění ve městě z.s.
- Žižkárna z.s.

KOMERČNÍ SFÉRA

Vybrané společnosti a podnikatelé

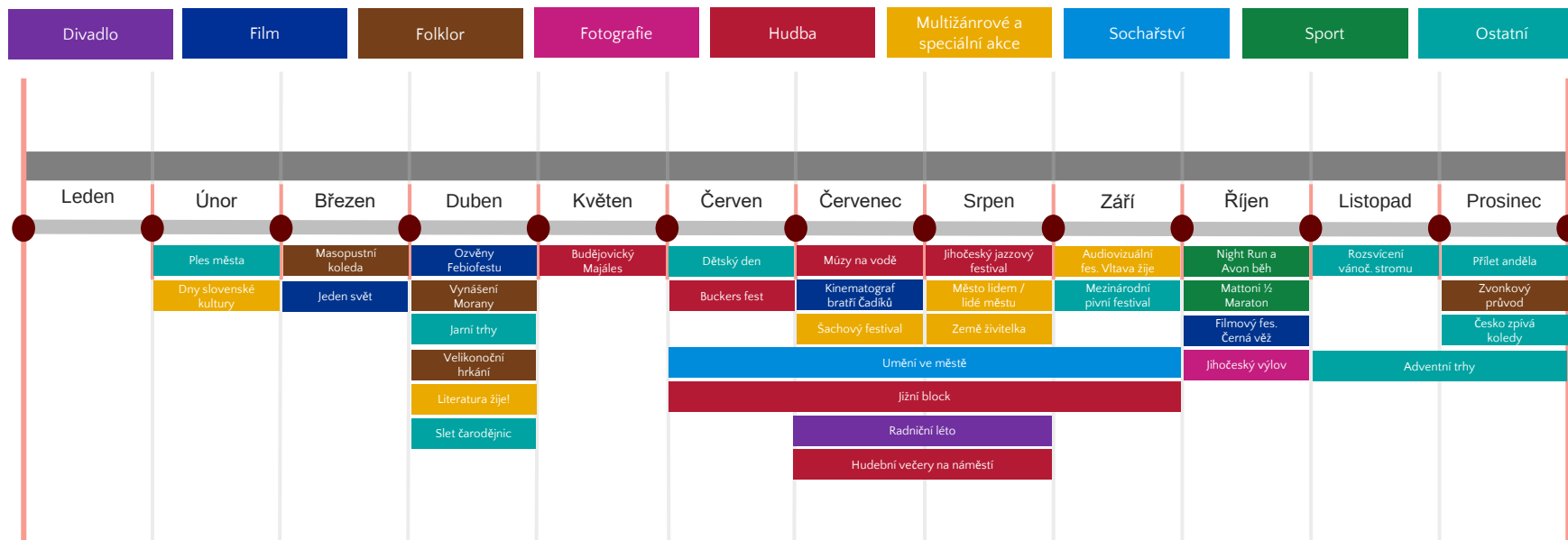
- Agentura Kultur-Kontakt (Miroslav Mareš)
- CineStar s.r.o.
- Hammond s.r.o.
- Jihočeský jazzový festival s.r.o.
- k2cb s.r.o.
- mcFABRIKA s.r.o.
- METROPOL, spol. s.r.o.

Významní kulturní aktéři v Českých Budějovicích v roce 2022

Tato kapitola přináší informace o kulturních aktérech a základní vybavenosti území Českých Budějovic kulturní infrastrukturou. Analyzuje a znázorňuje uzemní rozmístění kulturních aktérů a zázemí, ve kterém se kultura odehrává. Níže je zobrazen přehled významných kulturních aktérů a kulturních objektů v Českých Budějovicích. V mnoha případech jsou aktéři spojeni s konkrétní budovou, která se tak stává součástí kulturní infrastruktury.

Společenské a kulturní akce ve městě – rozložení v čase

Analýza aktérů, infrastruktury, akcí aj. – SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY

- Ve městě působí řada kulturních aktérů z veřejné („zřizované“) i nezávislé (komerční i neziskové) sféry.
- Nachází se zde řada zřizovaných organizací, které zajišťují stabilitu a páteční síť kultury ve městě. Řada z nich navíc svojí lokací vytváří potenciál pro „kulturní čtvrť“ – Jihočeské divadlo, Jihočeské muzeum, KD Slavie, Jihočeská filharmonie, v budoucnu budova Alšovy jihočeské galerie, v blízkosti soukromý DK Metropol.
- Většinu příspěvkových organizací ve městě zřizuje Jihočeský kraj, což pro město znamená řadu výhod (pracovní místa, financování krajem, široká kulturní nabídka pro obyvatele města).
- Ve městě je každoročně pořádána řada hojně navštěvovaných akcí, které jsou zaměřeny na místní obyvatele (např. Múzy na vodě, Léto ve městě, Advent ve městě a Město lidem, lidé městu).
- Centrum Českých Budějovic je urbanisticky dobře řešené historické město s velkým množstvím kulturních památek a atraktivním vzhledem.
- Kromě kulturních památek a kulturních akcí jsou ve městě i další atraktivity a turistické zajímavosti, které dotvářejí celkovou kulturní nabídku města. Díky své poloze a ubytovací kapacitě může město působit jako základna pro výlety do okolních míst.
- Ve městě je velké množství gymnázií a základních uměleckých škol. Ve městě sídlí univerzita.
- Ve městě sídlí řada kreativních lidí a inovativních firem. Jejich podporu zajišťuje např. Jihočeský vědecko-technologický park.

SLABÉ STRÁNKY

- Ve městě chybí progresivní kulturní scéna, která by využila potenciál místních talentů a konfrontovala ho s kulturní nabídkou a poptávkou ve městě i mimo město.
- Městu chybí významná akce či organizace, která by každoročně přilákala nejen místní obyvatele, ale i návštěvníky z jiných krajů či ze zahraničí.
- Ve městě i celém kraji je poměrně málo kreativních škol a oborů na SŠ a VŠ. Absolventi gymnázií většinou ocházejí na VŠ do jiných krajů.
- Většina velkých akcí ve městě je zdarma, což může mít za všeobecné povědomí, že za kulturu není potřeba platit a že organizovat by ji měli lidé jen ve svém volném čase bezplatně.
- Kulturní aktéři jsou soustředěni zejména v centru města, v okrajových částech města se nachází výjimečně.
- Kulturní aktéři působí v nevyhovujících podmínkách, nedostatečná infrastruktura má dopad např. na návštěvnost a prestiž organizací, velké produkce z jiných krajů či ze zahraničí nemají kde vystupovat.
- Veřejná prostranství nejsou dostatečně využívána pro kulturní akce, přestože kulisy historického města a množství parků, náměstí a nábřeží řek k tomu přímo vybízí.
- DK Metropol jako největší kulturní dům ve městě s několika sály, navíc v dobré lokalitě „kulturní čtvrti“ zastarává a soukromý majitel nemá dostatek peněz a vůle k rekonstrukci.
- Odbor kultury má nedostatek kapacit na řešení strategických záležitostí, komunikaci s kulturními aktéry, koordinaci kulturních aktivit ve městě a zřizovaných organizací, ale i na administraci narůstajících grantových programů.

Analýza aktérů, infrastruktury, akcí aj. – SWOT analýza (pokr.)

PŘÍLEŽITOSTI

- Dobře zacílená finanční i nefinanční podpora nezávislé scény, rozvoj a posilování kapacit (profesionalizace) kulturních organizací a subjektů
- Investice do kulturní infrastruktury – nové příležitosti pro místní kulturní aktéry, ale i možnost otevřít se umělcům a souborům odjinud. Plánování nových budov a prostor by mělo probíhat ve spolupráci města a kraje, případně i státu a soukromých subjektů.
- Oživení prázdných kulturních domů kvalitním týmem aktivně vytvářejícím kulturní nabídku
- Větší zpřístupňování kulturních památek a historických budov
- Připomínání slavných rodáků a osobností města moderními způsoby
- Aktivizace a podpora kreativců a start-upů např. formou revitalizace vhodných prostor pro ateliéry a dílny, vhodnými nástroji podpory podnikání nebo propojením se stabilními podniky
- Větší zpřístupnění veřejného prostoru ve městě pro kulturní a jiné akce – manuál města, která místa (indoor i outdoor) je možné využívat pro kulturní akce a za jakých podmínek
- Kandidatura na titul Evropské hlavní město kultury – příležitost pro nové investiční i měkké projekty, zviditelnění města a jeho kulturních aktérů, vytvoření řady nových pracovních míst v kultuře.
- Podpora kreativních oborů na SŠ a VŠ, případně speciálních vzdělávacích projektů, které přilákají studenty i z jiných měst. Rozšíření / provázání kulturních a kreativních syblů se stávajícími obory škol.
- Staré město obehnané kanálem a blízkou řekou poskytuje mnoho možností pro vytváření promenád, zeleně i návazné gastronomie pro budoucí rozvoj městské turistiky.
- ČB jsou sídlem českého výrobce psacích a výtvarných potřeb KOH-I-NOOR HARDTMUTH – příležitost pro zapojení významného podniku kreativního průmyslu do kulturního života ČB.

HROZBY

- Město nebude reflektovat nedostatečnou kulturní infrastrukturu, která brání rozvoji Jihočeského divadla i nezávislých aktérů ve městě, a tím i celému rozvoji města.
- Další zastarávání a úpadek soukromého DK Metropol, který tvoří dnes významnou část „kulturní čtvrtě“ města a využívají jej klíčoví kulturní aktéři.
- Město nebude dostatečně řídit své organizace a vytvářet podmínky pro rozvoj nezávislé scény, nebude kvalitně řídit a podporovat kulturu.
- Nedostatek financí na realizaci investičních i „měkkých“ projektů a na potřebnou podporu kultury.
- Politické spory a neschopnost politiků prosadit rozvojové projekty a konstruktivně spolupracovat s krajem, státem i soukromým sektorem.
- Riziko trvalého odchodu mladých lidí za vzděláním a prací v kultuře mimo město. Lidé kulturního zaměření se po odchodu z ČB nebudou vracet zpět, např. z důvodu nedostatečného profesního uplatnění v kultuře.

Analýza aktérů, infrastruktury, akcí aj. - závěr

➤ Analýza aktuálních kulturních aktérů a kulturní infrastruktury

V Českých Budějovicích působí řada kulturních aktérů z veřejné, komerční a neziskové sféry. Důležitou páteří sítě kultury jsou zřizované organizace města (Jihočeské divadlo, galerie v Domě umění) a kraje (Jihočeská filharmonie, Jihočeské muzeum, Jihočeská vědecká knihovna, Hvězdárna a planetárium, Alšova jihočeská galerie). Nezávislá scéna není tak silná, zastupují ji většinou lidé, kteří kulturu ve městě organizují ve svém volném čase a není to jejich primární práce a zdroj obživy.

Významným nedostatkem města je nedostačující kulturní infrastruktura města, městské kulturní organizace sídlí v budovách stavěných pro jiné účely. Chybí reprezentativní sály pro divadelní a hudební produkce. Nemoderní sály snižují uměleckou kvalitu a jsou limitem pro zvyšování návštěvnosti a umělecký rozvoj kulturních organizací. Nedostatečné prostory limitují i příjezd větších českých či zahraničních produkcí, pro hostující umělce jsou prostory nedostatečné. Dále jsou zde prostory, které jsou prázdné nebo v soukromých rukou (KD Vltava, KD Slavie, DK Metropol, sál Beseda).

➤ Pravidelné kulturní a společenské akce v Č. Budějovicích

Během roku se v Budějovicích koná řada akcí, které jsou soustředěny primárně v centru města. Výraznou akcí, kterou nenajdeme v jiných městech, je Budějovický Majáles pořádaný studenty, mezi další významné akce patří Město lidem, lidé městu a soubory akcí Léto ve městě, Advent ve městě. Akce jsou zacíleny především na místní obyvatele. Městu chybí akce, která by každoročně přilákala návštěvníky z jiných krajů či ze zahraničí.

Akce jsou poměrně dobře rozložené v čase po celý rok, jen v prvním kvartálu je akcí méně, což může souviset s nedostatečnou kulturní infrastrukturou (vnitřními prostory pro konání větších akcí a festivalů) i s načasováním schvalování grantů. Geograficky se kultura koncentruje na centrum města (Náměstí Přemysla Otakara II., Piaristické náměstí) a oblast „kulturní čtvrti“ u řeky Malše, kde je soustředěno několik kulturních organizací a kde je plánován další rozvoj veřejného prostoru. Pro svou blízkost řeky je pro pořádání akcí vhodný také Sokolský ostrov a slepé rameno Malše. Na sídlištích sídlí jen málo kulturních organizací a aktérů, což je poměrně obvyklé v podobně velkých městech, přesto je zde značný nevyužitý potenciál kulturní infrastruktury (např. KD Vltava a KC Máj) a komunitních a sousedských akcí.

➤ Historické památky a kulturní dědictví

České Budějovice mají velké množství kulturních památek a městskou památkovou rezervaci. Město má zpracovaný Program regenerace MPR a úroveň památkové péče je na dobré úrovni. Město také poskytuje granty soukromým vlastníkům památek na jejich opravy. Kulturní dědictví je zpřístupňováno veřejnosti v rámci možností (např. Černá věž, kostely aj.), větší přístupnost kulturního dědictví pro návštěvníky a živé akce by městu prospěla. Stejně tak je nevyužitý potenciál ve zviditelňování odkazu slavných rodáků a osobností města moderními způsoby (např. Hardtmuth, Destinová, Hašek aj.).

➤ Umělecké vzdělávání

Umělecké vzdělávání nemá v Českých Budějovicích silné zastoupení. Ve městě zela chybí obory praktického uměleckého zaměření a progresivní kulturní a kreativní obory jako management kultury, produkce, ale i mediální studia, design, architektura nebo informační technologie. Jihočeská univerzita nabízí 4 obory zaměřené spíše kulturně-historicko-filozoficky, nenachází se zde žádná střední umělecká škola kromě hudební konzervatoře. Absolventi gymnázií preferují studium v jiných městech. Je proto důležité buď rozšířit nabídku oborů, nebo zajistit, aby se poté vrátili do Č. Budějovic.

1.6 Workshop k analytické části Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví města České Budějovice

Workshop ke kulturní strategii

Dne 26. listopadu 2021 proběhl v Českých Budějovicích pracovní workshop k analytické části Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví města České Budějovice na období 2023–2035. Účelem workshopu bylo odhalit rozvojový potenciál kultury ve městě i ve vazbě na kandidaturu na titul Evropské hlavní město kultury a diskutovat nad stávajícím stavem a organizací kultury ve městě. Na workshopu byla představena část závěrů z analytické části připravované kulturní strategie. Workshopu se účastnilo 50-60 účastníků, z nichž bylo 27 online.

HARMONOGRAM WORKSHOPU

- 12:30 – 13:00** Příchod, registrace
– úkol: Napište 1-3 věci, které by nejvíce pomohly rozvoji kultury ve městě.
- 13:00 – 13:15** Uvítání, hlavní cíle koncepce kultury
- 13:15 – 13:35** Přehled již zpracovaných analýz a východiska pro novou koncepci
- 13:30 – 14:30** Překážky rozvoje kultury ve městě, nové příležitosti – skupinové diskuze
- 14:30 – 15:30** Společná diskuze a závěrečné zhodnocení

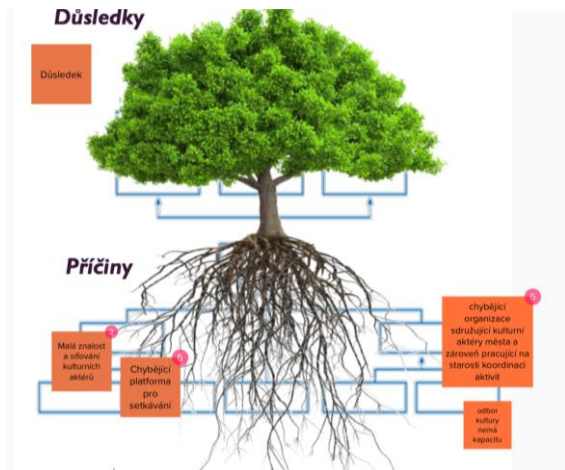
BODY PREZENTACE

- Představení týmu
- Harmonogram tvorby Strategie
- Řízení kultury ve městě, vybavenost města a návštěvnost kulturních organizací
- Umělecké a kreativní vzdělávání v ČB
- Vybrané předběžné výsledky dotazníkového šetření
- Mapování kulturních a kreativních odvětví na území ORP České Budějovice

Účastníci na místě i v online prostoru měli za úkol napsat příčiny a důsledky 3 vybraných problémů kultury ve městě. Jednotlivé možnosti mohli následně prioritizovat pomocí svých hlasů. Na další straně jsou sepsány ty, které dostaly nejvíce hlasů.

3. CO BRÁNÍ LEPŠÍ KOORDINACI A STRATEGICKÉMU PLÁNOVÁNÍ KULTURY VE MĚSTĚ?

Záznamy příčin a důsledků problémů

1. CO BRÁNÍ LEPŠÍMU FINANCOVÁNÍ KULTURY VE MĚSTĚ?

DŮSLEDKY:

- odliv mladých lidí z důvodu nízkého kulturního a společenského využití a seberealizace
- nejsou komunitní centra, „oblastní kulturní střediska“
- nedostatečná infrastruktura
- podhodnocená kultura oproti jiným městům

PŘÍČINY:

- špatně nastavený / podhodnocený grantový systém
- je třeba lepší edukace o významu kultury
- nedostatek financí z JČ kraje
- personální obsazení některých odborů městě a kulturní komise
- nerovnoměrná podpora zřizované a nezřizované scény (ve prospěch divadla)

2. CO BRÁNÍ V ROZVOJI LIDSKÝCH ZDROJŮ V KULTUŘE A KREATIVNÍCH ODVĚTVÁCH VE MĚSTĚ?

DŮSLEDKY:

- odchází lidé a nevrací se, noví nepřicházejí – není zde uplatnění
- odliv šikovných lidí z ČB
- kultura není vnímána jako důležitá

PŘÍČINY:

- nejsou podmínky a prostředí pro kreativně / umělecky zaměřené – nemají kde pracovat
- práce v kultuře není vnímána jako plnohodnotné povolání
- chybějící prezentace Budějovic jako kulturního města - neexistuje velká kulturní akce s nadregionálním přesahem
- chybí edukace (již od základního školství)
- absence strategického plánu
- dlouhodobá demotivace lidí – nedostatečná podpora nezávislé scény

3. CO BRÁNÍ LEPŠÍ KOORDINACI A STRATEGICKÉMU PLÁNOVÁNÍ KULTURY VE MĚSTĚ?

DŮSLEDKY:

- souběh termínů atraktivních akcí
- každý si hraje na svém písečku – cílem je „collaboration, not competition“
- nevyužívá se potenciál

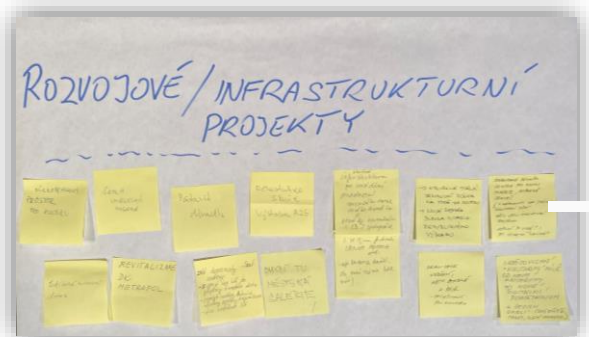
PŘÍČINY:

- není organizováno koordinační a kooperativní setkávání, chybí platforma pro setkávání a síťování
- chybějící organizace sdružující kulturní aktéry města a zároveň pracující na koordinaci aktivit (OKCR nemá kapacitu)
- neexistuje dlouhodobá koncepce
- nevhodné institucionální rámce

Návrhy 1-3 věcí, které mohou pomoci rozvoji kultury ve městě

Prvním úkolem účastníků ještě před zahájením workshopu bylo napsat **1–3 věci, které pomohou rozvoji kultury ve městě České Budějovice**. Jednotlivé nápady jsme následně rozdělily do dvou kategorií – rozvojové/infrastrukturní projekty a aktivity/akce/činnosti rozvíjející kulturu. Poslední část workshopu se nesla v duchu diskuze nad zmíněnými nápady.

Rozvojové / infrastrukturní projekty:

- postavení nového divadla
- rekonstrukce Slavie
- stálá venkovní scéna na soutoku
- městská galerie
- oprava DK METROPOL
- nízkoprahový prostor pro kulturu
- nábreží + voda
- kulturní centrum se silnou nadnárodní dramaturgií
- rozšíření kultury mimo centrum

Aktivity / akce / činnosti / rozvíjející kulturu:

- organizace kulturního prostředí městem
- spolupráce mezi aktéry
- univerzita - slevy pro studenty
- více kultury na netradičních místech, oživení prostoru
- netradiční zážitky
- alternativní scéna
- divadelní festival
- edukace - práce s dětmi
- vzdělávání a sdílení know-how, např. konference pro rozvoj kreativních průmyslů
- funkční víceleté granty na více než 2 roky
- aktivní zájem politických představitelů
- dobré know-how ohledně propagace akcí
- přehledný kalendář kulturních akcí v komunikaci s městem a krajem
- zlepšení podmínek a komunikace ze strany města pro pořádání akcí ve veřejném prostoru

1.7 Výzkum mezi kulturními aktéry a dalšími zainteresovanými osobami

Výzkum mezi kulturními aktéry a zainteresovanými osobami

Součástí analytické fáze tvorby Strategie rozvoje kultury a kreativních odvětví v Českých Budějovicích bylo **dotazníkové šetření mezi kulturními aktéry ve městě a dalšími zainteresovanými osobami**.

Dotazník byl rozeslán na cca 400 kontaktů: kulturní aktéři z Českých Budějovic a vybraní kulturní aktéři z Jihočeského kraje (institucionální, i nezávislí), vedení ZŠ, SŠ a VŠ v ČB, vybrané volnočasové instituce pro děti a mládež, vybrané organizace neziskového sektoru a zástupci občanské společnosti, další vybrané osobnosti veřejného života, političtí zástupci města a odbory kultury (město, kraj).

Dotazníkové šetření probíhalo online a bylo dostupné všem na webu tvorby Strategie www.kultura-cb.cz.

Dotazník měl celkem 35 otázek a celý jej vyplnilo celkem 194 respondentů (jejich profil uvádí grafy níže). Cílem bylo zjistit, jak odborná veřejnost vnímá město České Budějovice a kulturu v něm, oblastmi zájmu dotazníku byly:

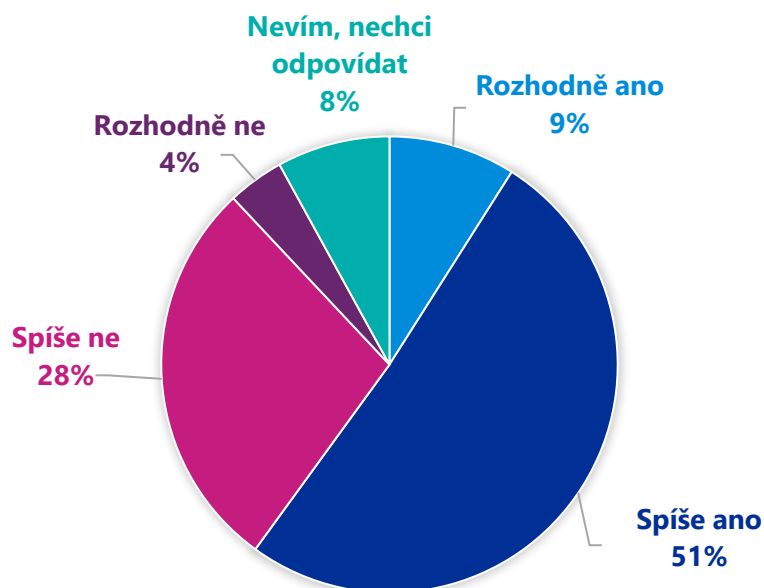
- kulturní nabídka ve městě,
- kandidatura na Evropské hlavní město kultury,
- informovanost o kulturních akcích a propagace kultury,
- kulturní infrastruktura,
- kulturní politika města a podpora kultury ze strany města a kraje.

Kromě toho byly s některými klíčovými respondenty vedeny **řízené hloubkové rozhovory** pro získání podrobnějšího vhledu do situace.

Role města v podpoře kultury dle odborné veřejnosti

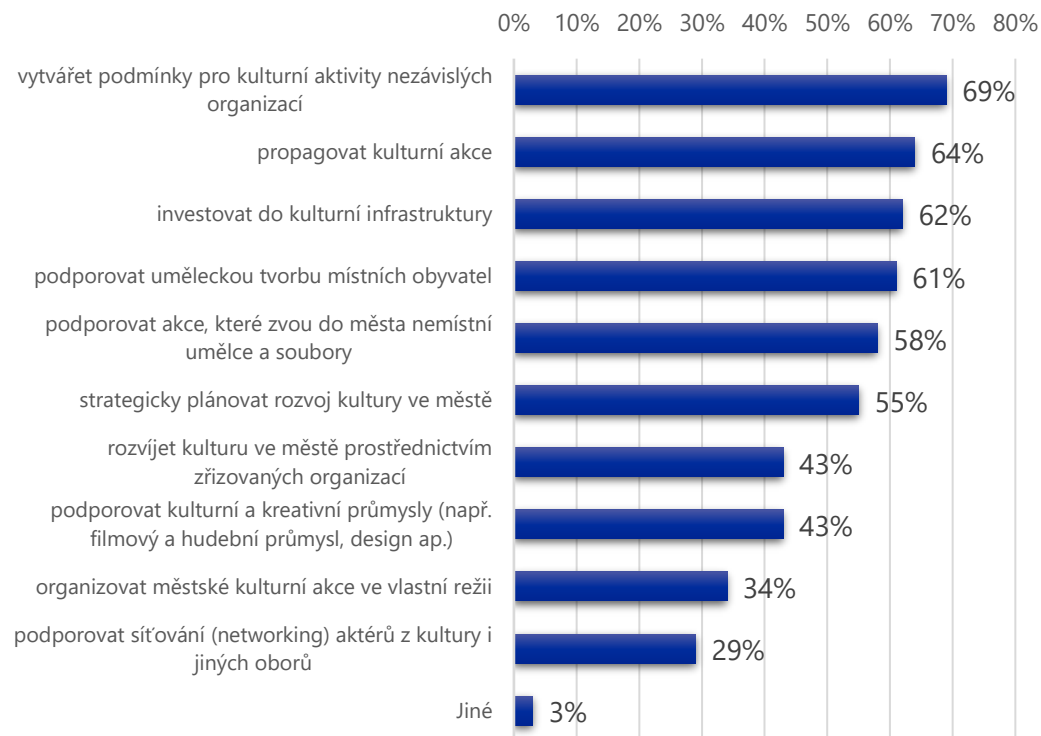
Z dotazníkového výzkumu mezi kulturními aktéry a zainteresovanými zde uvádíme dvě otázky, které nejvíce souvisí s kulturní politikou a podporou kultury ze strany města. **60 % respondentů se přiklonilo k odpovědi, že město podporuje kulturu dostatečně**, 32 % respondentů si myslí, že město kulturu dostatečně nepodporuje. Město by podle většiny respondentů mělo **vytvářet podmínky pro kulturní aktivity nezávislých organizací, propagovat kulturní akce a investovat do kulturní infrastruktury**. Naopak jen malá část respondentů si myslí, že by mělo město organizovat kulturní akce ve vlastní režii a podporovat networking.

Podporuje podle vás město kulturu dostatečně?

n=194

Jakou roli by mělo město České Budějovice (resp. magistrát) hrát v podpoře rozvoje kultury ve městě?*

*Respondenti mohli zaškrtnout libovolný počet odpovědí.

n=192

Výzkum mezi kulturními aktéry a zainteresovanými – SWOT

SILNÉ STRÁNKY

- Respondenti jsou na město hrdí, a to zejména díky jeho historii a památkám. Za silnou stránku města považují vzdělávání a gastronomii.
- Kulturní vyžití je ve městě hodnoceno jako dostatečné a nabídka kulturního programu na dobré úrovni pro aktivní dospělé, děti a mladé lidi.
- Největší význam pro město a jeho obyvatele mají akce Advent ve městě, Budějovický Majáles a Město lidem, lidé městu.
- Až 60 % respondentů souhlasí s tím, že město kulturu podporuje dostatečně.
- Dle žadatelů o granty město o dotačním programu informuje dostatečně a včas a administrativní náročnost je adekvátní.
- Přístup města k podporovaným organizacím v době pandemie byl hodnocen spíše pozitivně.

PŘÍLEŽITOSTI

- 88 % respondentů vnímá kandidaturu na EHMK jako přínosnou pro město a jeho rozvoj. Titul by podle nich mohl městu přinést zejména investice do kulturní infrastruktury a zkvalitnění veřejného prostoru a jeho využití.
- Příležitostí by mohly být intervence do veřejného prostoru, které by reagovaly na charakter města a historický kontext.
- Město by mělo vytvářet podmínky pro nezávislé kulturní aktéry, propagovat akce a investovat do kulturní infrastruktury.
- Z hlediska infrastruktury respondenti podporují rekonstrukci Slavie, revitalizaci nábřeží řek a veřejného prostranství a nový kvalitní prostor pro divadlo a koncertní sál.
- Kulturní aktéři by uvítali vzdělávání, zejména v propagaci a marketingu, strategického plánování a fundraisingu.

SLABÉ STRÁNKY

- Město je vnímáno zejména jako historické a více jako sportovní a tranzitní než jako město kulturní.
- Dle respondentů je ve městě nedostatečná nabídka pro znevýhodněné skupiny a cizojazyčné publikum. V konání komunitních a sousedských akcí město zaostává.
- Respondenti postrádají kvalitní dramaturgii a více akcí ve veřejném prostoru.
- Respondenti by uvítali sdílený kalendář a lepší informovanost o kulturním dění. Současný systém InBudějovice.cz používá jen 18-25 %.
- Kulturní infrastruktura je považována za nedostatečnou.
- Dle žadatelů o granty je v dotačních programech města i kraje nedostatek peněz.

HROZBY

- Další vlna pandemie a nutnost omezení kulturních akcí.
- Nedostatečná spolupráce mezi kulturními aktéry i dalšími organizacemi z jiných oborů a s nemístními organizacemi (včetně mezinárodní spolupráce).
- Zanedbávání veřejného prostoru a kulturní infrastruktury.
- Velké množství aut v centru.

Výzkum mezi kulturními aktéry a zainteresovanými – závěry

Do dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se zapojilo 194 respondentů všech věkových skupin a dosaženého vzdělání, mužů i žen. Z nich 46 % (70) uvedlo, že pracuje v kultuře a kreativních odvětvích, nebo se aktivně podílí na kulturním dění ve městě.

Vnímání města České Budějovice

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že zástupci kulturní obce jsou na město hrdí, a to zejména díky jeho historii a památkám. Za silnou stránku města považují vzdělávání a gastronomii. Město je vnímáno zejména jako historické a více jako sportovní a tranzitní než jako město kulturní. Kulturní vyžití je ve městě hodnoceno jako dostatečné a nabídka kulturního programu na dobré úrovni pro aktivní dospělé, děti a mladé lidi, naopak nedostatečná je pro znevýhodněné a cizojazyčné publikum. Respondenti velmi kladně hodnotili nejen památky a kulturní dědictví, ale např. i knihovny, i když se v Českých Budějovicích nachází výrazně méně poboček než v jiných městech. V konání komunitních a sousedských akcí město zaostává.

Nabídka ve městě České Budějovice

Největší ohlas má soubor akcí s názvem Advent ve městě, Budějovický Majáles a Město lidem, lidé městu. Přestože řada uvedených významných akcí se koná venku, respondenti často uváděli, že městu chybí venkovní akce a akce ve veřejném prostoru. Mohlo by se jednat o krátkodobé intervence do veřejného prostoru, které by reagovaly na charakter města a historický kontext. V kulturní nabídce respondenti postrádají kvalitní dramaturgii.

Evropské hlavní město kultury

Respondenti vnímají velmi pozitivně kandidaturu města na titul EHMK, 88 % z nich vnímá kandidaturu jako přínosnou pro město a jeho rozvoj. Titul EHMK by podle nich mohl městu přinést zejména investice do kulturní infrastruktury a zkvalitnění veřejného prostoru a jeho využití.

Informovanost o kulturních akcích

Lidé se o kulturním dění dozvídají nejčastěji prostřednictvím sociálních sítí, které kulturní aktéři využívají nejčastěji pro propagaci pořádaných akcí. Kulturní akce ve městě nejsou dle respondentů přehledně a uceleně propagovány, město by podle nich mělo zavést dostatečně kvalitní a aktuální sdílený kalendář akcí a pracovat na propagaci informačních kanálů. Díky sdílenému kalendáři by obyvatelé a potenciální návštěvníci akcí získali ucelený přehled o všech kulturních a společenských akcích, které se ve městě odehrávají. Kulturní aktéři by zároveň navzájem věděli o svých činnostech a vyhnuli se kolizím termínů. Zajímavé je, že současné informační portály a kalendáře města (např. InBudejovice.cz) používá jen 18-25 % respondentů. Je třeba dále prověřit, co jim brání, nebo jaké jsou nedostatky stávajících portálů. Řada kulturních aktérů uvedla, že právě v propagaci a marketingu by ráda uvítala další vzdělávání a prohlubování znalostí.

Kulturní infrastruktura

Kulturní infrastruktura je ze strany odborné veřejnosti považována za nedostatečnou. S rekonstrukcí a rozšířením Slavie souhlasí téměř 80 % respondentů. Žádoucí je i revitalizace nábřeží řek pro volný čas a revitalizace veřejného prostranství (parky, náměstí aj.). V Budějovicích dle respondentů chybí kvalitní prostor pro divadlo a koncertní sál.

Péče o kulturní a architektonické dědictví je vnímána jako dobrá. Dědictví je dle respondentů zpřístupňováno a vhodně využíváno pro kulturu ve městě.

Výzkum mezi kulturními aktéry a zainteresovanými – závěry (pokr.)

Podpora ze strany města a kraje

Až 60 % respondentů souhlasí s tím, že město kulturu podporuje dostatečně. Lepší správa veřejného prostoru, revitalizace břehů řek a menší množství aut v centru města jsou stěžejními body, kterými by se mělo město zabývat. Část respondentů se shoduje na výstavbě nové divadelní budovy na Mariánském náměstí. Dalším požadavkem je efektivnější využití objektů ve městě a rekonstrukce Slavie. Vedle zřizované kultury by měla být podpořena i kultura nezřizovaná, a to jak prostorem (kulturním a kreativním centrem), tak finančními prostředky.

Co se týče grantového dotačního programu města, dle žadatelů o granty o něm informuje město dostatečně a včas a administrativní náročnost je adekvátní. Většina respondentů se ale shoduje, že program nemá dostatečný objem finančních prostředků. Podobné výsledky vyplynuly o grantovém programu Jihočeského kraje – kraj informuje dostatečně a včas, formulář žádosti je srozumitelný a přehledný, ale program má nedostatečný objem finančních prostředků. Tento požadavek byl vyslyšen v roce 2021 navýšením prostředků grantového programu města z 5,4 na 10 mil. Kč (více viz samostatná Analýza řízení a financování kultury ze strany města).

Potřeby kulturních aktérů

Dotázaní kulturní aktéři se nejvíce potýkají s nedostatkem financí a nedostatkem personálních kapacit pro management, marketing a fundraising. Zajišťování finančních prostředků je jeden z důležitých úkolů kulturní organizace, avšak malé neziskové organizace běžně nemají kapacitu, ani know-how na fundraisingové aktivity. Kulturní aktéři by uvítali další vzdělávání v oblasti marketingu, strategického plánování a projektového managementu.

Nejvíce kulturních aktérů spolupracuje s kulturními organizacemi ve městě a nejméně s kulturními organizacemi v zahraničí. Právě s těmito organizacemi by kulturní aktéři chtěli více spolupracovat v budoucnu. To je dobré nastavení pro kandidaturu na titul EHMK, který by přinesl městu evropský rozměr.

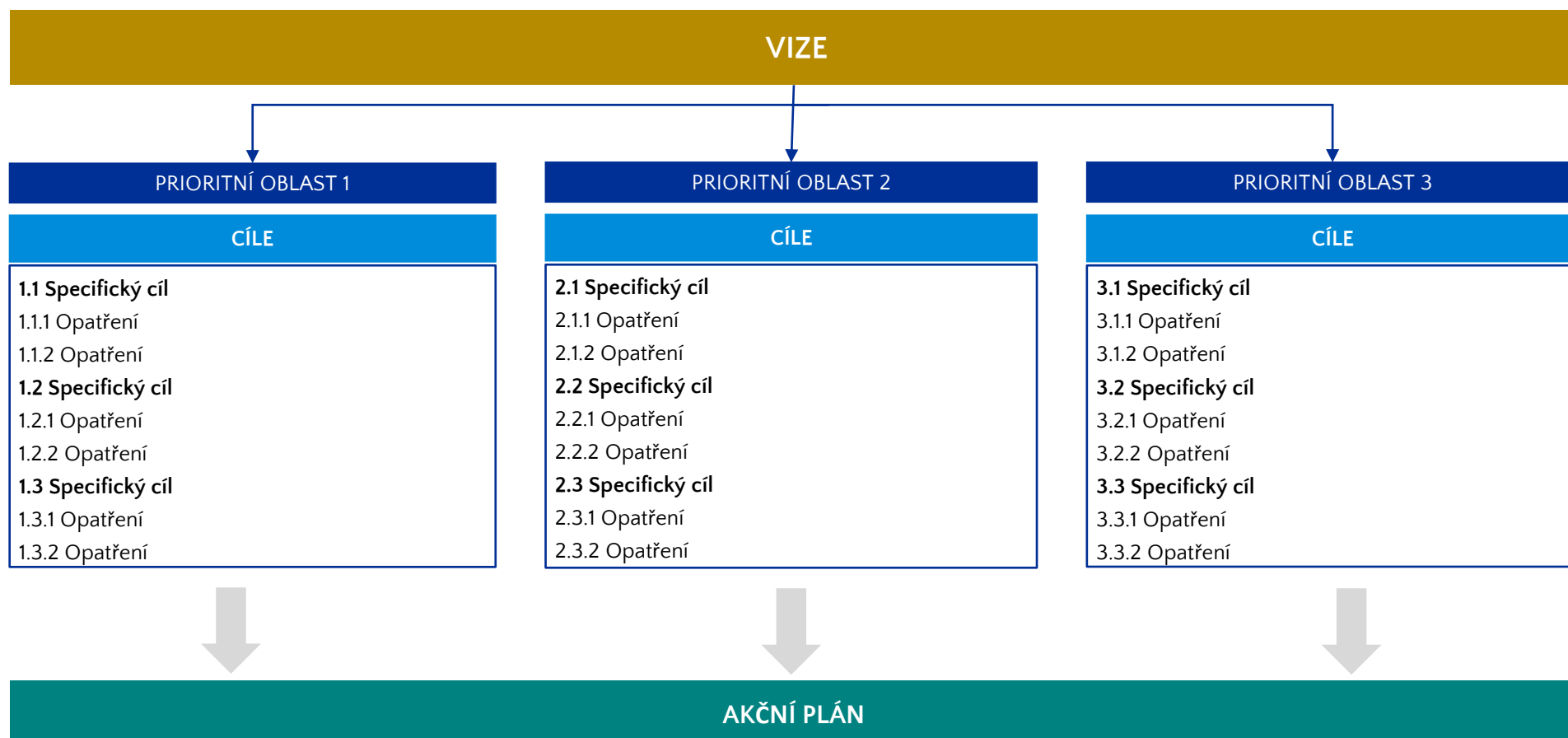
Dopad koronavirové pandemie

Většina kulturních aktérů pokračuje ve své činnosti i přes dopady koronavirové pandemie. Po dobu lockdownu bylo mnoho kulturních aktérů nuceno většinu akcí zrušit nebo odložit, některé byly realizovány online. Přístup města k podporovaným organizacím v době pandemie byl hodnocen spíše pozitivně.

2. NÁVRHOVÁ ČÁST (ouverture)

Schéma strategie

Pro lepší představu, jak bude vypadat další práce na návrhové části, zde uvádíme schematické znázornění struktury strategie. Na konkrétní podobě budeme pracovat v únoru a březnu 2022, co nejvíce ve spolupráci s kulturní veřejností a zainteresovanými subjekty.

3. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST (ouverture)

Aktivity, projekty a činnosti za účelem naplnění Strategie

Harmonogram, odpovědnost, rozpočet

Po vytvoření vize, cílů a opatření pro rozvoj kultury v návrhové části se zaměříme na konkrétní projekty a vytvoření tzv. Akčního plánu na nejbližší roky. Opět zde uvádíme jen prázdnou strukturu pro lepší představu následných prací.

Č.	Název aktivity / projektu	Popis aktivity / projektu	Odhad finanční náročnosti	Termín realizace								Vazba na opatření	Garant
				1Q 2023	2Q 2023	3Q 2023	4Q 2023	1Q 2024	2Q 2024	3Q 2024	4Q 2024		
													<i>Spolupráce</i>
1.													
2.													
3.													
4.													

Nejdůležitější zdroje a prameny

Analýzy zpracované pro analytickou část strategie – seznam analýz v textu, dostupné jsou na www.kultura-cb.cz

BEDNÁŘ, Pavel, DANKO, Lukáš: Mapping spatio-temporal patterns of creative industries development in the Czech Republic. Human Geography Journal, 2018, č. 25. s. 19-27. ISSN 2312-1130. Dostupné z: <https://periodicals.karazin.ua/socecongeo/article/view/12389>

BEDNÁŘ, Pavel; DUBOVÁ, Markéta; KRAUS, Marcel; NÁVRAT, Petr; ŽÁKOVÁ, Eva: Metodika mapování kulturních kreativních průmyslů na lokální a regionální úrovni ČR 1. vyd. Praha: IDU, 2016. ISBN 978-80-7008-372-7

BUDĚJOVICE 2028 z.s. Informace od členů spolku připravujícího kandidaturu na titul Evropské hlavní město kultury.

Dotace statutárního města České Budějovice – aplikace online <http://e-dotace.c-budejovice.cz/>

JETELOVÁ, T., RAABOVÁ, T. Srovnání vícesouborových divadel v ČR. Economic Impact Art, 2018. Dostupné také online na <https://kreia.cz/divadla>.

JETELOVÁ, T., RAABOVÁ, T., ŠPAČEK, O. Kulturní dům Slavie – studie proveditelnosti a dopadová analýza. Economic Impact Art, KREIA, 2021.

Metodika přípravy veřejných strategií. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2018. Dostupné on-line: <https://www.mmr.cz/cs/microsites/portal-strategicke-prace-v-ceske-republice/nastroje-a-metodicka-podpora/vystupy-projektu>

Odbor kultury a cestovního ruchu statutárního města Č. Budějovice. Informace z rozhovorů s vedoucí Ing. Ivou Sedlákovou.

RAABOVÁ, T., ŠPAČEK, O. Nová budova jihočeského divadla: analýza provozních nákladů a očekávaných ekonomických dopadů do rozpočtu jihočeského divadla a města českých budějovic. Economic Impact Art, KREIA, 2021.

Registr ekonomických subjektů. Praha, ČSÚ, 2021. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/registr-ekonomickych-subjektu-otevrena-data>

Registr ekonomických subjektů. Praha, ČSÚ, 2019. [CD-ROM]

Rozpočet statutárního města české budějovice na rok 2020, 2021, 2022. Dostupné on-line na webu města.

Vybrané ukazatele za správní obvod České Budějovice. Praha, ČSÚ, 2021. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/casove-rady-za-jednotlive-spravni-obvody-orp>

Web statutárního města České Budějovice. www.c-budejovice.cz.

Webové stránky zmíněných organizací.

Kontaktní osoby:

TEREZA RAABOVÁ, ONDŘEJ ŠPAČEK

+420 604 114 075, +420 602 265 851

t.raabova@kreia.cz, o.spacek@kreia.cz

www.kreia.cz

Poznámka:

Práci na studii jsme započali v září a ukončili v dubnu 2022. Od tohoto data jsme neučinili jakékoliv aktualizace této zprávy o jakékoliv další události či okolnosti. V průběhu přípravy této studie jsme používali primární i sekundární zdroje informací. Primární zdroje představovaly především podkladové informace od zadavatele studie. Sekundární sběr informací čerpal převážně z ČSÚ a webových stránek se zaměřením na téma studie. Zdroje pro konkrétní data vždy uvádíme v relevantní části dokumentu. V neposlední řadě jsme využili databází a zkušeností odborníků zpracovatele.

V rámci práce na dokumentu jsme provedli určité analytické procedury na základě dostupných informací, abychom byli schopni prezentovat výsledná data. Nicméně nelze vyloučit případné nesrovnalosti či zkreslení informací způsobené záměrným poskytnutím nepravdivých dat zdrojovými subjekty.